Ф.В. САГУ
11

БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 197 (7644)
23 АВГУСТ ЧОРШАНБА 1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

УРТОҚ И. В. СТАЛИНГА РАПОРТЛАР (1-нчи бет).
Янги суғориш системасига ўтиш—пахта ҳосилини оширишга ёрдам беради (1-нчи бет).
Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислари. — Ўртоқ О. Усмонов нутқи. Ўзбекистон ССР халқ артисти Сора Эшонтўраева нутқи. Депутат С. Зиёдуллаев нутқи. Депутат Х. Жўраев нутқи. Ўртоқ З. Калонов нутқи. Депутат М. Жуманазаров нутқи (2-нчи бет).
Салоҳ Ҳасан, Ш. Кузанбоев. — Генерал Собир Раҳимов номли колхоз пахта йиғим-теримига тайёрланмоқда (3-нчи бет).
Район газеталари саҳифаларидан (3-нчи бет).
Мажид Ашуров. — Қаҳрамон лавлагикор (3-нчи бет).
Румин халқининг миллий байрами (4-нчи бет).
Совет ёшлари Антифашист комитети Президиумининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Советига мурожаати (4-нчи бет).

Халқларнинг тинчлик учун курашдаги ягона иродаси

Халқларнинг тинчлик учун, урушга қарши ҳаракати кун сайин кенгайиб бормоқда. Яхши ниятли барча кишилар бугун куч-қувватларини бирлаштириб, биргаликда ҳаракат қилганларидагина уруш оловини ёқувчи империалистларни жиловлаб қўйиш, буюк тинчлик ишини ҳимоя қилиш мумкин эканлигини барча мамлакатларнинг халқлари тобора яхшироқ тушунмоқдалар.

«Сўнгги вақтда халқаро аҳволда юз берган жиддий вазият, — дейилади Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитети Бюросининг яқинда қабул қилган Мурожаатида, — умумий тинчликка бевосита хавф туғдирмоқда ҳамда бу нарса барча тинчлик тарафдорларига ҳарқачонгидан ҳам муҳимроқ бўлган янги вазифалар юклайди».

Қуриядаги воқиалар янги уруш оловини ёқувчи империалистлар агрессияни тайёрлаш блангина чекланиб қолмасдан, балки ҳурриятпарвар халқларга қарши очиқдан-очиқ қуролли агрессияга ўтаётганликларини кўрсатади. Бутун тараққийпарвар инсоният Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг Қуриядаги тажовузкорлик ҳаракатларини ла'натлайди.

Халқлар: Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг Қуриядаги қонли агрессиясини дарҳол тўхтатишни, америка авиацияси томонидан Қуриянинг тинч аҳолиси устига йиртқичларча бомба ёғдирилишини тўхтатишни, барча чет эл қўшинларини Қуриядан олиб чиқиб кетишни, Қурия масаласини тинч йўл блан ҳал қилишни талаб этмоқдалар.

Америка интервентлари, худди қароқчилардек, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти байроғи блан ниқобланиб, Қуриянинг минглаб тинч аҳолисини йиртқичларча ўлдирмоқдалар. Америка урушқоқлари Қуриянинг тинч шаҳар ва қишлоқларига ваҳшийларча бомба ёғдирмоқдалар, болаларни, хотин-қизларни, кексаларни қириб ташламоқдалар, Қурия халқининг ўз ватанининг озодлиги ва бирлиги учун курашаётган энг яхши ўғил ва қизларини ўлдирмоқдалар.

Америка империалистларининг қонли ёвузликлари бутун дун'ёдаги софдил кишиларнинг умумий ғазабига ва кескин норозилигига дуч бўлмоқда. Ер куррасининг барча бурчакларида халқларнинг: «Қуриядан қўлингни торт!» деган хитоби янграмоқда.

Меҳнаткашларнинг халқаро демократик уюшмалари—Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгрессининг Доимий Комитети, Жаҳон касаба союзлар уюшмаси, Жаҳон студентлар конгресси, турли мамлакатлардаги жамоат ташкилотлари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Советига мурожаат қилиб, Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг Қуриядаги жиноий ҳаракатларини тўхтатиш учун дарҳол кескин чоралар кўришни талаб қилдилар.

Барча мамлакатлардаги миллион-миллион кишилар Хавфсизлик Советининг ишини зийраклик блан кузатиб бориб, қурия масаласида бир-бирига принципиал қарама-қарши бўлган икки йўл аниқ бўлиб қолганига кун сайин тобора яхшироқ ишонмоқдалар.

Барча сулҳпарвар халқларнинг манфаатлари ва хоҳишини ифодалайдиган тинчлик йўлини ҳамда қурия масаласини тинч йўл блан ҳал қилиш йўлини Совет Иттифоқи қат'ият ва изчиллик блан ҳимоя қилмоқда. Америка Қўшма Штатларининг ҳукмрон доиралари бунга тамомила қарама-қарши бўлган йўлга—уруш ва агрессияни кенгайтириш йўлига амал қилиб иш кўрмоқдалар.

Бутун тараққийпарвар инсоният Совет Иттифоқининг Хавфсизлик Советидаги таклифларини, Қурия масаласини тинч йўл блан ҳал қилишга ва умумий тинчликни та'минлашга қаратилган таклифларини қизғин қувватламоқдалар. Тинчлик ишини қадрловчи ҳамма кишилар Хавфсизлик Советини ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотини уруш оловини ёқувчиларнинг итоатли қуролига айлантиришга уринаётган Америка Қўшма Штатларининг тажовузкорлик сиёсатига қарши норозилик билдирмоқдалар.

Бирқанча мамлакатларда меҳнаткашларнинг кўп кишилик митинглари бўлиб ўтмоқда. Бу митингларнинг иштирокчилари америкали йиртқичларнинг Қуриядаги қонли агрессиясини битиришни якдиллик блан талаб этмоқдалар.

Польша ва Чехословакия ҳукуматлари Қурия шаҳар ва қишлоқларини бомбардимон қилишга қарши, ўз мамлакатларининг халқлари номидан, қаттиқ ғазаб билдирдилар. Польша ҳукумати Хавфсизлик Советининг раиси Я. А. Маликка юборган телеграммасида кўрсатиб ўтдики, Америка Қўшма Штатларининг ҳукумати қурия халқига қарши очиқдан-очиқ агрессия бошлаб ҳамда минг-минг гуноҳсиз кишиларни йиртқичларча ўлдириб, барча халқаро битимларни қўпол бузмоқда. Польша ҳукумати, жумладан, шу нарсани ҳам та'кидлайдики, Америка Қўшма Штатлари ўзлари биргаликда ишлаб чиққан Гаага битимини, ҳаво урушига доир қарорларни ҳам қўпол равишда буздилар. Чехословакия ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотига юборган телеграммасида Хавфсизлик Советининг кўра-билатуриб индамаётганлигига қарши норозилик билдиради ҳамда Хавфсизлик Советидан америка агрессорларининг йиртқич жиноятларини кескин қоралашни ҳамда уларни тўхтатиш ҳақида фармойиш беришни талаб этади.

Тараққийпарвар фан арбоблари америка интервентларининг йиртқичликлари ва зўравонликларига қарши ғазабга тўлиб, норозилик билдирмоқдалар. Венгрия Фанлар академиясининг Хавфсизлик Советининг раисига юборган телеграммасида кўрсатилишича, венгер олимлари ер куррасининг нариги қисмида қуролли босмачилар гуноҳсиз кишиларни, хотинлар ва болаларни бемалол қириб ташлаётганликларига асло чидаб тураолмайдилар. «Шунинг учун, —дейилади Венгрия олимларининг мактубида, — биз америка қуролли кучларининг Қуриядаги йиртқич ҳаракатларини дарҳол тўхтатишни, уларнинг буйруғи блан тинч аҳолини қириб ташлаётган кишиларни жавобгарликка тортишни талаб этамиз. Биз америка босқинчиларининг қўшинларини Қуриядан дарҳол олиб чиқиб кетишни талаб қиламиз».

Бундай телеграммалар Хавфсизлик Советига дун'ёнинг ҳамма ерларидан келмоқда. Ҳурриятпарвар халқлар Хавфсизлик Советидан бутун дун'ёдаги миллион-миллион софдил кишиларнинг овозига қулоқ солишни ҳамда американинг қурия халқига қарши агрессиясига дарҳол барҳам беришни талаб қилмоқдалар.

Халқларнинг Қуриядаги америка агрессиясига қарши кураши бутун дун'ёда тинчликни ҳимоя қилиш учун бошланган ҳаракатнинг таркибий қисмидир. Янги уруш оловини ёқувчиларга қарши тобора уюшиб, активроқ кураш олиб бораётган юз миллионлаб кишилар тинчлик ишини ҳимоя қилишдан иборат олижаноб интилиш блан тўлиб-тошгандирлар. Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитети Бюросининг кенгаши янгидан-янги миллион-миллион эркак ва хотин-қизлар Стокгольм Мурожаати теварагига уюшганликларини ва уюшаётганликларини та'кидлаб кўрсатди. Дун'ёнинг барча мамлакатларидаги миллион-миллион кишилар атом қуролини тақиқлаш ҳақидаги Мурожаатга қўл қўйдилар.

Уруш оловини ёқувчилар тинчликни ҳимоя қилиш ҳаракатининг ўсишини тўхтатиш учун барча воситаларни ишга солмоқдалар. Улар тобора йиртқичланиб, қутирмоқдалар, тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг актив қатнашчиларини тюрьмаларга ташламоқдалар, тинчлик ва демократия учун курашувчиларнинг ҳаётига ёлланган қотилларнинг ёрдами блан бурчак-бурчакдан суиқасд қилмоқдалар, империалистик агрессорларнинг жиноий сиёсатини фош қилаётган кишилар ҳақида ҳархил иғволар тарқатаётирлар.

Аммо тинчлик учун курашувчиларнинг тобора ўсиб бораётган умумхалқ ҳаракатини ҳечқандай куч тўхтатиб қолаолмайди. Уруш хавфига қарши кураш бутун тараққийпарвар инсониятнинг энг азиз иши бўлиб қолмоқда.

Империалистларнинг таҳдидлари ва жазоларига қарамай, йўлда учраётган қийинчиликларга қарамай, тинчлик тарафдорлари атом қуролини тақиқлаш учун кураш олиб бормоқдалар.

Доимий Комитет Бюроси тинчлик учун курашаётган юз миллионлаб эркаклар ва хотин-қизлар номидан иш кўриб, 1950 йилнинг ноябрь ойида Буюк Британияда Тинчлик тарафдорлари иккинчи жаҳон конгрессини чақиришга қарор қилди. Доимий Комитетнинг Бюроси барча сиёсий, маданий, ижтимоий ва диний ташкилотларни, хотин-қизларни, ёшларни, умумий тинчликни сақлаб қолишга интилаётган барча кишиларни тинчлик учун, атом қуролини тақиқлаш учун, ҳарқандай қуролларни умумий чеклаш ва улар устидан назорат ўрнатиш учун, ҳарқандай агрессияни тақиқлаш учун курашни кучайтиришга чақирди. Барча сулҳпарвар халқлар мана шу талаблар атрофига уюшмоқдалар.

Тинчлик тарафдорлари шуни яхши биладиларки, **тинчлик фронтининг оммавий базасини ҳормай-толмай кенгайтириш, аҳолининг тобора кенгроқ табақаларини уруш оловини ёқувчиларга қарши актив курашга тортиш** уруш хавфига қарши муваффақиятли кураш олиб боришнинг гаровидир. Барча мамлакатларда мана шу шиор остида Тинчлик тарафдорлари иккинчи жаҳон конгрессига тайёргарлик қизитиб юборилаётир.

Юз миллионлаб кишилар тинчлик учун актив кураш байроғи остига тобора зичроқ уюшмоқдалар. Тинчлик тарафдорлари тинчлик учун кураш фронтини ҳормай-толмай кенгайтириб, халқ оммасининг активлигини ошириб, уруш оловини ёқувчиларни жиловлаб қўядилар, уларнинг қора ниятларини барбод этадилар. Барча мамлакатларнинг халқлари бутун дун'ёда мустаҳкам тинчлик учун астойдил курашда ягона мақсад атрофига бирлашгандирлар.

(«ПРАВДА»нинг 22 августдаги бошмақоласи).

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РАИСИ

Ўртоқ Иосиф Виссарионович СТАЛИНГА

Қадрдон Иосиф Виссарионович, Ростов областининг колхоз ва совхозлари ғалла тайёрлаш давлат планини (жўхоридан ташқари) муддатидан илгари бажарганликларини, шу жумладан буғдой топшириш плани ошириб бажарилганлигини Сизга ма'лум қиламиз. Мойли ўсимлик — горчица топшириш плани ошириб адо этилди.

МТСларнинг қилган иши учун берилган счетлар бўйича колхозлар томонидан давлатга ғалла топшириш давом этмоқда.

Областьнинг колхоз ва совхозлари Сизнинг кўрсатмаларингизни бажариш учун курашиб, 1951 йилги ҳосил учун кузда ва кўкламда экиш мақсадида ўзларини уруғлик блан та'минладилар. Бу йил областьнинг колхозчилари меҳнат кунларига ўтган йиллардагига кўра кўп ғалла оладилар.

Областьнинг колхоз ва совхозлари жамоат чорвачилиги учун мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш мақсадида ғалла ҳосилини ўриб-йиғиб олиш ва тайёрлаш вақтида ғалласи ўрилган 300 минг гектар ерга чорва моллари учун ўт экдилар, 117 минг гектар ердаги пичанни ўриб олдилар ва ўтган йилдагига қараганда 91 минг тонна кўп силос босдилар. Ем-хашак тайёрлаш давом этмоқда.

Областьнинг колхоз ва совхозлари кунгабоқар ва жўхорини муваффақиятли йиғиштириб олишга ва бу экинларни топшириш юзасидан давлат олдидаги мажбуриятларини ўз вақтида бажаришга тайёрланмоқдалар. Областьда кузги экинлар экиш, шудгор қилиш ишлари кучайтириб юборилмоқда.

Қадрдон ўртоқ Сталин, колхозчилар, МТС ва совхоз ходимлари Сизга ва'да бериб айтадиларки, Дон меҳнаткашлари бундан буён ҳам давлат олдидаги мажбуриятларини шараф блан бажарадилар.

ВКП(б) Ростов область комитетининг секретари П. ПАСТУШЕНКО.
Меҳнаткашлар депутатлари Ростов область Совети ижроия комитетининг раиси Г. ДОБРИНИН.
Тайёрлаш министрлигининг Ростов областидаги вакили И. ВОСТОКОВ.
Ростов область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи И. ДОРОФЕЕВ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РАИСИ

Ўртоқ Иосиф Виссарионович СТАЛИНГА

Қадрдон Иосиф Виссарионович, УкраинаССР, Николаев областининг колхозчилари, МТС ва совхоз ишчилари ҳамда қишлоқ хўжалик мутахассислари Сизга ёзган мактубда олинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун курашиб, ғалла тайёрлаш давлат планини (жўхоридан ташқари) муддатидан илгари юқори сифатли дон блан бажардилар. Буғдой топшириш плани 118 процент адо этилди. Ўтган йилдагига кўра ғалла 2 миллион 900 минг пуд, буғдой эса 9 миллион 450 минг пуд кўп тайёрланди.

МТСларнинг қилган иши учун натура ҳақи ҳисобига давлатга ғалла топшириш давом этмоқда. Областьнинг колхоз ва совхозлари кузги ва баҳори экинлар уруғини етарли жамғариб қўйдилар.

Қадрдон ўртоқ Сталин, Сизга ва'да бериб айтамизки, Николаев областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари жўхори, кунгабоқар ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топшириш планини муддатидан илгари бажарадилар, кузги экинлар экиш, шудгор қилиш ишларини ўз вақтида юқори сифатли қилиб ўтказадилар ва шу блан 1951 йилда барча қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил олиш учун мустаҳкам замин яратадилар.

Украина К(б)П Николаев область комитетининг секретари А. МАЛЕНКИН.
Меҳнаткашлар депутатлари Николаев область Совети ижроия комитетининг раиси М. СЕВОЛАП.
Тайёрлаш министрлигининг Николаев областидаги вакили В. ПАВЛЮЧЕНКО.
Николаев область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи В. УИШЕЙКО.

Янги суғориш системасига ўтиш—пахта ҳосилини оширишга ёрдам беради

Суғориш ишларини қайта қуриш пахта ҳосилини оширади

Бухоро областининг колхозларида СССР Министрлар Советининг «Суғориладиган ерлардан тўла фойдаланиш ва қишлоқ хўжалик ишларини машиналаштиришни яхшилаш мақсадида янги суғориш системасига ўтиш тўғрисида» деб чиқарган Қарори кенг муҳокама қилинмоқда. Пахтакорлар суғориш ишларини тубдан ўзгартириб юборадиган ва деҳқончилик маданиятини янада кўтарадиган бу Қарорни зўр хурсандчилик блан ма'қулламоқдалар.

Кармана район, Қизил Октябрь қишлоқ советидаги Молотов номли колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Тўхтамиш Йўлдошев бундай дейди:

Колхозимизда 25 гектардан ортиқроқ ерни банд қилиб турган 63 та доимий суғориладиган ариқлар бор. Бу ариқларни ҳар йили 4—5 марта тозалаймиз ва ҳарсафар 250—300 тадан меҳнат куни сарфлаймиз. СССР Министрлар Советининг бу Қарори бизни ана шундай оғир ва бекорчи меҳнатдан қутилтиради.

Пахта майдони кичик бўлиб, тракторлар яхши ишлайолмаган ерлардан мўл ҳосил олиб бўлмаслигини биз амалда кўрдик. Колхозимиз ўтган йили давлатга 331 гектар ернинг ҳар гектаридан ўрта ҳисоб блан 19,5 центнердан пахта топширди. Аммо Рауф Ғуломов, Ражаб Жиянов, Қудрат Қутбиддинов ўртоқлар бошлиқ бригадалар 16—17 центнердан ҳосил олдилар. Чунки бу бригадаларда ариқлар кўп бўлиб, ерлар парча-парча эди. Шу сабабли уларнинг ерлари трактор блан кам ишланди. Ҳукумат Қарори ҳосил етиштиришдаги ана шундай текиссизликка барҳам беради, ерларимизни яхлитлаб олиш имкониятини туғдиради. Биз ер ўрталаридаги доимий суғорадиган ариқларни йўқотсак, ер 8—10—12 гектарлаб яхлитланади.

Колхозимизга «Қизил Октябрь», «Октябрь самараси» ва Сталин номли колхозлар қўшилиб, пахта майдонимиз 863 гектарга етди. Бу ерлардаги мўл ҳосилни йиғиб-териб олишга пухта тайёргарлик кўрилди. Ҳосилни барвақт йиғиб-териб давлатга топшириб, куздан бошлаб барча пахта майдонида янги суғориш системасини амалга оширишга киришамиз.

М. БОБОШ.

Янги Қарор сув хўжалиги ходимлари муҳокамасида

ФАРҒОНА, («Қизил Ўзбекистон» мухбиридан). Областьнинг пахтакорлари, қишлоқ хўжалиги, пахтачилик ва сув хўжалиги системасининг ходимлари, МТСларнинг механизаторлари ва барча меҳнаткашлар СССР Министрлар Советининг «Суғориладиган ерлардан тўла фойдаланиш ва қишлоқ хўжалик ишларини машиналаштиришни яхшилаш мақсадида янги суғориш системасига ўтиш тўғрисида»ги Қарорини баланд руҳ блан кутиб олдилар ва уни қизғин муҳокама қилмоқдалар.

Шу муносабат блан область сув хўжалиги, пахтачилик ва қишлоқ хўжалик бошқармалари ходимларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари Иттифоқ ҳукуматининг бу Қарорини қувватлаб, уни амалга ошириш учун курашажакларини изҳор қилдилар.

Йиғилишда область сув хўжалиги бошқармасининг вақтинча бошлиғи инженер ўртоқ Винорский бундай деди:

— Социалистик қишлоқ хўжалигимизда янги суғориш системасига ўтиш ғоят катта аҳамиятга эгадир. Бу Қарор пахта ерларини бўлтак-бўлтак қилиб бўғиб ётган майда ариқлардан воз кечишни, унинг ўрнига вақтинча ариқлар очиб, янги суғориш системасига ўтиш масаласини ҳал қилиб берди. Бу эса ерни яхлитлаштириш, механизациядан кўпроқ фойдаланиш, шунинг натижасида пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштиришни та'минлайди. Бу соҳада биз сув хўжалиги ходимлари зиммасига катта ва мас'улиятли вазифалар тушади.

Область сув хўжалиги бошқармаси сувдан фойдаланиш бўлимининг бошлиғи инженер ўртоқ Кузьменко ўз сўзида қуйидагиларни айтди:

— Янги суғориш системасига ўтиш пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилини ошириш, деҳқончилик ишларини кенг равишда машиналаштириш блан бирга суғориладиган ерлардаги иш ҳажмини камайтириш имкониятини ҳам беради. Бизнинг областимизда тут дарахтлари кўп бўлганлиги сабабли суғориш участкаларининг катталиги камида беш гектар бўлиши керак.

Йиғилиш СССР Министрлар Советининг Қарорини тезда турмушга татбиқ қилиш юзасидан тегишли тадбирлар белгилаб қарор қабул қилди.

Сессия кундалиги

21 августда, Ўзбекистон ССР Олий Советининг учинчи мажлисида Ўзбекистон ССР молия министри депутат М. Исомиддиновнинг Ўзбекистон ССРнинг 1950 йилги давлат бюджети ва Ўзбекистон ССРнинг 1949 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақидаги доклади юзасидан музокаралар давом этди.

Сессияда сўзга чиққан депутатлар Ўзбекистон ССРнинг 1950 йилги Давлат бюджети лойиҳасини якдиллик блан ма'қуллаб, бу бюджет республиканинг халқ хўжалигини ва маданиятини янада ривожлантиришни та'минлаяжагини та'кидладилар.

Депутатлар республикамизга кун сайин тинмай ёрдам бераётганликлари учун большевиклар партиясига, Совет ҳукуматига, улуғ Сталинга самимий ташаккур изҳор қилиб, Ўзбекистон меҳнаткашлари Ватан олдидаги ўз бурчларини шараф блан бажарадилар, 1950 йилда давлатга ўтган йилдагига қараганда анча кўп пахта топширадилар, урушдан кейинги беш йилликнинг сўнгги йили планини муваффақиятли бажарадилар, деб ва'да бердилар.

Кечки мажлисда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги йўллар Бош бошқармасининг бошлиғи Н. П. Мунько биринчи бўлиб сўзга чиқиб, Иттифоқ ҳукуматининг республикада илғор техника блан қўролланган машина-йўл станциялари ташкил қилиш тўғрисидаги қароридан кейин янги йўллар қуриш ва эски йўлларни ремонт қилиш ишларини машиналаштириш анча кучайганлигини айтди. Аммо, айрим министрликлар, жумладан Пахтачилик ва Совхозлар министрликлари йўл қурилиши ишларига аҳамият бермаётирлар. Йўл қурилиши сур'атларини ҳартарафлама кучайтириш зарур, чунки пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик юкларини муваффақиятли ташиш кўп жиҳатдан шунга боғлиқдир.

Ўзбекистонда Совет ҳокимиятининг энг буюк муваффақиятларидан бири — хотин-қизларнинг озод қилинишидир. Депутат И. Шарипова ўз нутқида ана шу ҳақда гапирди. Большевиклар партиясининг доно ленинча-сталинча миллий сиёсатининг амалга оширилиши туфайли ўзбек хотин-қизлари социалистик қурилишнинг актив иштирокчилари бўлиб қолдилар.

Ўзбек хотин-қизлари республиканинг 1950 йилги давлат бюджетини зўр қониқиш блан ма'қуллайдилар, деди ўртоқ Шарипова. Бюджетда большевиклар партияси ва совет ҳукуматининг хотин-қизлар тўғрисидаги тинмай қилаётган ғамхўрлиги ифода этилган. Бюджетда саноат учун малакали кадрлар тайёрлаш, қишлоқ хўжалик ишларини янада кўпроқ машиналаштириш, халқ маорифини ривожлантириш, аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш, маданий-оқартув муассасаларини кенгайтириш учун ажратилган катта маблағлар хотин-қизларнинг ўз ижодий кучлари ва қобилиятларини кўрсатиш учун катта имконият беради.

Депутат Р. Тўхтабоев Ўзбекистон ССРнинг Давлат бюджети халқ манфаатларига тамомила мувофиқ эканлиги ҳақида гапирди. Ўртоқ Тўхтабоев совет социалистик тузуми шароитидагина давлат ва халқ манфаатларини чамбарчас боғлаб олиб бориш мумкинлигини уқдириб ўтди. Капитализм мамлакатларида аҳвол бутунлай бошқача. Бу мамлакатларда тескаричи ҳукуматлар бир ҳович америкали империалистик йиртқичлар манфаатини кўзлаб, меҳнаткашларнинг турмушини тобора ёмонлаштирмоқдалар, миллий даромаднинг катта қисмидан зўр бериб қуролланиш учун фойдаланмоқдалар.

— Биз, — деди ўртоқ Тўхтабоев,— америка-инглиз империалистларининг янги урушга тайёргарликни кучайтираётганликларини қаттиқ нафрат блан кўрсатиб ўтамиз. Улар халқаро ҳуқуқларни қўпол равишда поймол қилиб, тўғридан-тўғри агрессияга ўтдилар, Қурия халқининг озодлиги ва мустақиллигига қарши ҳужум бошладилар. Аммо уруш оловини ёқувчиларнинг жиноий планлари барбод бўлади. Тинчлик тарафдорларининг қудратли ва енгилмас ҳаракати бутун дун'ёда кенгаймоқда. Совет кишилари тинчлик учун курашга Совет Иттифоқи, тинчликнинг улуғ байроқдори ўртоқ Сталин бошчилик қилаётганлиги блан фахрланадилар (**гулдурос қарсаклар**). Совет кишилари бундан буён ҳам тинчлик посбони бўлган Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлайдилар.

Депутат Т. А. Саримсоқов ўз нутқида республикамизда фаннинг ривожланиши ҳақида гапирди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ва унинг жуда кўп институтлари томонидан олиб борилаётган илмий ишлар республика халқ хўжалигини ва унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачиликни ривожлантириш блан мустаҳкам боғлаб олиб борилмоқда.

Сессия кун тартибидаги биринчи масала юзасидан музокараларни тўхтатиш ҳақида қарор қабул қилади.

Ўзбекистон ССР молия министри депутат М. Исомиддинов охирги сўзини айтди.

Ўртоқ Исомиддинов дедики, Ўзбекистон ССР Олий Советининг сўзга чиққан барча депутатлари Ўзбекистон ССРнинг 1950 йилги давлат бюджети ҳақида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети тақдим этган лойиҳани ва 1949 йилги бюджетнинг ижроси ҳақидаги ҳисоботни якдиллик блан ма'қулладилар.

Депутатлар ўз нутқларида 1949 йилги халқ хўжалик планининг топшириқларини бажаришни та'минламаган бирқанча министрликлар, идоралар ва хўжалик ташкилотларининг ишини жуда тўғри танқид қилдилар. Бу министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари,— деди ўртоқ Исомиддинов,—бу танқиддан ўзлари учун тегишли хулосалар чиқариб олиб, 1950 йилда халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари давлат планини бажаришлари учун барча чораларни кўришлари керак.

Ўртоқ Исомиддинов Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Бюджет комиссиясининг маданий-маиший муассасалар қуриш ва илмий-текшириш ишларини ривожлантириш юзасидан бирқанча тадбирлар учун маблағ чиқаришни кўпайтириш тўғрисидаги таклифини мақсадга мувофиқ деб топганлигини айтди. Давлат бюджетидан қўшимча маблағлар ажратиш ҳақидаги бошқа ба'зи таклифларга келганда, республика министрлар Совети бу таклифларни бюджетнинг ижроси вақтида кўриб чиқади деди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Ўзбекистон ССРнинг 1950 йилги Давлат бюджетини ва Ўзбекистон ССРнинг 1949 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақидаги ҳисоботни тасдиқлади. «Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг 1950 йилги Давлат бюджети тўғрисидаги қонун» аввало моддама-модда, сўнгра бутунича тасдиқланди.

Раис Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат А. Э. Ниёзов бошқа ишга ўтганлиги муносабати блан уни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисида таклиф киргизилганлигини айтди.

Сессия депутат А. Э. Ниёзовни бошқа ишга ўтганлиги муносабати блан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси вазифасидан озод қилишга қарор қилди.

Оқсоқоллар Советининг топширувига биноан сўзга чиққан депутат О. Алимовнинг таклифига мувофиқ, сессия Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб бир оғиздан депутат Ш. Рашидовни сайлади.

Кун тартибидаги иккинчи масала — Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари депутат А. Абдуллаев доклад қилди.

Сессия Ўзбекистон ССР Конституциясининг 50-нчи моддасини ўзгартириш тўғрисида, Ўзбекистон ССР Пахтачилик министрлиги тузиш тўғрисида, Ўзбекистон ССР Конституциясининг айрим моддаларини ўзгартириш ва уларга қўшимчалар киргизиш тўғрисидаги Фармонларни бир оғиздан тасдиқлайди.

Сессия Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Ўзбекистон ССР Жиноят Кодексининг 170⁶ моддасини тўлдириш, Ўзбекистон ССР составида янги районлар ташкил қилиш тўғрисида, ўртоқ А. Мавлоновни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси қилиб тасдиқлаш тўғрисида, ўртоқ А. Абдураҳмоновни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисида, М. Ғ. Вахобов, Г. А. Габриэльян ва А. Н. Рудин ўртоқларни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари қилиб тайинлаш тўғрисидаги Фармонларини ҳам тасдиқлади.

Сўнгра Ўзбекистон ССР министрларини ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги сан'ат ишлари бошқармаси бошлиғини тайинлаш тўғрисидаги Фармонлар тасдиқланди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг а'золарини сайлаш, Ўзбекистон ССР Олий суди а'золарини сайлаш, Ўзбекистон ССР Олий судининг халқ маслаҳатчиларини сайлаш тўғрисида қарорлар қабул қилди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси халқларнинг улуғ йўлбошчиси Иосиф Виссарионович Сталинга ғоят баланд руҳ блан табрикнома қабул қилди.

Раислик қилувчи—Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси Н. А. Муҳиддинов Ўзбекистон ССР Олий Совети бешинчи сессиясининг кун тартибидаги масалалар кўрилиб бўлганлигини билдиради ва сессияни ёпиқ деб э'лон қилади. (ЎзТАГ).

БИЛДИРИШ

Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети Тошкент шаҳар Советининг депутатларига билдирадики, шу йил 24 август, кеч соат 8 да, М. Горький номидаги паркнинг ёзлик театр биносида меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг X сессияси очилади.

Депутатлар кеч соат 7 дан 8 гача шу ерда рўйхатга олинадилар.

☆

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область советининг навбатдаги VI сессияси шу йил 25 август, кундуз соат 12 да Тошкент область ижроия комитети биносида очилади. (Навоий кўчаси, 69-нчи уй).

Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислари

Ўртоқ О. Усмонов нутқи

(Самарқанд область ижроия комитетининг раиси)

Депутат ўртоқлар! Совет Иттифоқининг халқлари коммунизм қуришдан иборат улуғвор программани амалга ошириш йўлида большевиклар партиясининг раҳбарлигида, улуғ доҳимиз ўртоқ Сталиннинг етакчилигида янгидан-янги ғалабалар сари олға бормоқдалар. Совет кишилари бепоён Ватанимизнинг ҳамма ерида урушдан кейинги сталинча бешйиллик планни тўла ва ошириб бажариш учун, коммунизмнинг моддий негизларичи яратиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясининг муҳокамасига қўйилган республикамиз бюджети ишлабчиқариш кучларини тобора ривожлантириш, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини янада яхшилаш ва маданиятимизни яшнатиш ҳақида ғамхўрлик кўрсатаётган совет давлатининг социалистик моҳиятини тўла ва ёрқин ифодалайди.

Империалистик мамлакатлар ва даставвал, Америка Қўшма Штатлари зўр бериб қуролланаётган, меҳнаткашларни янгидан-янги моддий муҳтожликларга дучор қилаётган бир вақтда, Совет Иттифоқи сулҳпарвар ташқи сиёсатни оғишмай, изчиллик блан амалга оширмоқда.

Самарқанд областининг меҳнаткашлари Ватан олдидаги ўз бурчларини бажариб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилини тобора оширмоқдалар. Областьда сўнгги йилларда пахта майдони кенгайди, ялпи пахта маҳсулоти ошди. Областьнинг колхозлари қишлоқ хўжалигини комплекс асосда ривожлантира бориб, чорвачилик, тамакичилик, боғдорчилик, узумчилик, лавлагикорликда анча муваффақиятларни қўлга киритдилар.

Областьнинг саноати муваффақият блан ривожланиб бормоқда. Самарқанд областидаги саноат корхоналарининг ялпи маҳсулоти урушдан аввалги даражага қараганда 40 процентдан кўпроқ ошди.

Самарқанд йирик маданий марказга айланди. Бу ерга жуда кўп олий ва ўрта ўқув юртлари жойлашган, булар халқ хўжалигининг барча тормоқлари учун мутахассислар етиштириб бермоқдалар.

Саноат корхоналарини янада кенгайтириш, маҳсулот ишлабчиқаришни кўпайтириш, турар-жой ва маданий-маиший қурилишлар сур'атини кенгайтиришни ўзимизнинг энг муҳим вазифамиз деб биламиз. Бу вазифаларни муваффақиятли бажариш учун бизга катта ёрдам берилиши керак.

Энергия етишмаслиги Самарқандда саноатни янада ривожлантиришга катта ҳалал бермоқда. Электр қуввати ишлаб чиқариш саноат корхоналарининг сонидан ва уларнинг ишлабчиқариш қувватининг кўпайишидан орқада қолиб келмоқда.

Областимизда сув энергияси запаслари кўп, бу запаслардан жуда кам фойдаланилаётир. Бирқатор қишлоқ хўжалик артелларининг а'золари электр-станциялар қуришни планлаштирдилар. Броқ «Узсельэлектро» областимизнинг колхозларини электрлаштириш ишини жуда секин амалга оширмоқда.

Самарқанд шаҳрининг аҳолиси тобора кўпайиб бормоқда. Самарқанддаги мавжуд водопровод шаҳардаги саноат корхоналари ва меҳнаткашларнинг тобора ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондираолмайди. Мен сессиядан Самарқандда водопровод тормоқларини қайта қуриш ва кенгайтириш учун маблағ ажратишни, шунингдек уй-жой қурилишига ажратилган маблағни кўпайтиришни талаб этаман.

Депутат ўртоқлар! Областьнинг шаҳар ва районларида мактаб, касалхона, клуб, турар-жойлар қурилиши учун ҳар йили маҳаллий бюджетдан жуда кўп маблағ ажратилмоқда. Ижтимоий-маданий ва ма'мурий муассасаларнинг биноларини капитал ремонт қилиш учун ҳам катта маблағ берилмоқда. Аммо кучли қурилиш ташкилоти бўлмаганлиги орқасида янги қурилиш, шунингдек капитал ремонт ишлари плани, айниқса қишлоқ жойлардаги қурилиш ва ремонт ишлари плани бажарилмаётир, бу ишлар айрим хўжалик ташкилотлари орқали амалга оширилмоқда. Ишлар мана шу усул блан бажарилганда харажат қилинадиган маблағлар устидан назорат ўрнатиш ва уларга давлат нуқтаий назаридан қарашни та'минлаш қийин бўлади. Худди шу сабаб блан маблағларнинг анча қисми йил сайин фойдаланилмай қолаётир ҳамда қурилишлар бирнеча йилга чўзилиб кетмоқда.

Биз Самарқанд шаҳрида бирнеча қурилиш тормоғига эга бўлган махсус қурилиш тресги ташкил этишни таклиф қиламиз. Бу қурилиш тресги маҳаллий бюджетдан фойдаланувчи барча муассасалар қурилиши ва капитал ремонтини амалга ошириши керак.

Мен сессиянинг э'тиборини яна бир масалага — маҳаллий ва ҳунармандчилик кооперацияси саноатини ривожлантириш масаласига қаратишни зарур деб ҳисоблайман. Бу ерда гап маҳаллий хомаш'ёдан ва давлат саноати чиқиндиларидан яхши сифатли кенг исте'мол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳақида бораётир. Етарли миқдорда моддий-техника базаси бўлмаганлиги орқасида бу вазифани амалга ошириш судралмоқда. Район ҳунармандчилик комбинатлари оборот маблағларига ҳардоим катта эҳтиёж сезиб келмоқдалар, маҳаллий бюджет эса уларга кам ёрдам беради. Бу корхоналар ишлаб чиқаришни машиналаштириш соҳасида жиддий ёрдамга муҳтожирлар, уларга йирик қурилишлар учун маблағлар деярлик берилмаётир.

Биз сессиядан маҳаллий ва ҳунармандчилик кооперацияси саноати корхоналарини техника ва машиналар блан та'минлаш соҳасида оборот маблағлари блан ажратиладиган маблағлар ўртасидаги ажралишни йўқотиш масаласини бюджетда кўзда тутишни сўраймиз.

Депутат ўртоқлар! Ўзбекистон меҳнаткашлари Ватан олдидаги шарафли бурчларини тўла бажариш соҳасида, халқ хўжалигининг барча тормоқларини, даставвал, пахтачиликни тобора юксалтиришни та'минлаш, Совет Иттифоқининг социалистик саноати юксак талабларини қондираоладиган миқдорда пахта етиштириб бериш соҳасида ҳормай-толмай ишлажаклар.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси муҳокамасига тақдим этилган Ўзбекистон ССРнинг 1950 йилги Давлат бюджети республикамизнинг юксалаётган социалистик хўжалиги ва яшнаётган маданияти талабларини қондираолади. Мен сессияда киритилган тузатишларни ҳисобга олиб бюджетни тасдиқлашни таклиф этаман.

Яшасин Совет Иттифоқи халқларининг мустаҳкам дўстлиги!

Яшасин мамлакатимизни коммунизм томон олиб бораётган Ленин—Сталин партияси!

Яшасин ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси улуғ Сталин! (Гулдурос қарсаклар).

Ўзбекистон ССР халқ артисти Сора Эшонтўраева нутқи

Депутат ўртоқлар! Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясининг муҳокамаси ва тасдиқига қўйилган Ўзбекистон ССРнинг 1950 йилги Давлат бюджети республикамиз экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда қўлга киритилган жуда катта муваффақиятлардан далолат беради, урушдан кейинги сталинча бешйиллик планни муваффақиятли бажариш вазифаларини белгилаб беради.

Ўзбек халқининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданиятни ривожлантириш соҳасида қўлга киритган ютуқлари ғоят буюкдир. Большевиклар партиясининг доно ленинча-сталинча миллий сиёсати амалга оширилиши натижасида, улуғ рус халқининг ҳамда Ватанимиздаги бошқа халқларнинг ҳардоим бериб келаётган катта ёрдами туфайли республикамизда жуда қисқа тарихий вақт ичида асрий маданий қолоқлик тугатилиб, дун'ёда энг илғор бўлган совет маданияти мислсиз яшнади.

Эндиликда Ўзбекистон—ёппасига саводхонлар республикасига айланди. Республикамизда 34 та олий ўқув юрти, ўнлаб техникум, беш мингга яқин бошланғич ва ўрта мактаб бор. Революцияга қадар Ўзбекистонда бирорта ҳам махсус театр йўқ эди. Ҳозирги вақтда республикада 26 та театр бор. Ўзбекистонда миллий актёр, режиссёр, драматург кадрлар етишиб чиқди.

Совет Ўзбекистонининг театр сан'ати ходимлари ВКП(б) Марказий Комитетининг мафкура масалалари юзасидан чиқарган тарихий қарорларидан илҳомланиб, республикамиз меҳнаткашларининг ажойиб меҳнатини саҳнада ёрқин кўрсатиб берадиган юксак бадиий спектакльлар яратиш учун курашмоқдалар. Биз театр сан'атининг ёрдами блан меҳнаткашларни коммунизм руҳида тарбиялажакмиз.

Депутат ўртоқлар! Сессия олдига ба'зи масалаларни қўйишга ижозат бергайсиз. Менинг фикримча бу масалаларни қўйишга вақт етган. Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик театрининг коллективи ишлаб турган бино тамошабинларнинг юксак талабларига жавоб бераолмайди. Биз ҳозирги замон театр техникаси блан қуролланган театр учун янги бино қуриш масаласини ҳал қилиб беришни сўраймиз. Бундан ташқари, Ҳамза номли ва Горький номли театрлар учун ёзги бинолар қуриш керак. Бу нарса тамошабинларга ёзда хизмат қилишни яхшилайди.

Менимча, Тошкентда Актёрлар уйи қуриш вақти келиб етган. Бундай Актёрлар уйида театрларнинг ишларини коллектив бўлиб муҳокама қилиш, актёрларнинг тамошабинлар блан учрашувларини ўтказиш, театр ходимларининг ғоявий-сиёсий ўқишини ташкил этиш ва шулар каби бошқа муҳим тадбирларни амалга ошириш мумкин бўлур эди.

Депутат ўртоқлар! Ҳозирги вақтда бутун совет халқи урушдан кейинги сталинча бешйилликни муваффақиятли бажариш учун курашмоқда. СССР Давлат бюджетидаги ва Ўзбекистон ССР Давлат бюджетидаги ҳарбир рақам коммунистик жамият қураётган совет кишиларининг тинчлик йўлидаги буюк мақсадларидан далолат беради. Империалистик мамлакатларнинг ҳукмронлари тамомила бошқача мақсадларни кўзда тутиб иш кўрмоқдалар. Америка—инглиз уруш оловини ёқувчилар очиқдан-очиқ агрессияга ўтдилар, улар тинчликка, халқларнинг мустақиллигига хавф солмоқдалар.

Бутун дун'ёдаги виждонли кишилар, барча мамлакатлардаги софдил инсонлар уруш оловини ёқувчиларнинг жиноятқорона йиртқич планларини барбод қилиш учун уюшмоқдалар. Миллион-миллион кишилар Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг атом қуролини тақиқлаш ҳақидаги Стокгольм Мурожаатига қўл қўйдилар. Совет Иттифоқида Стокгольм Мурожаатига имзо тўплаш ғоят якдиллик блан ўтди. Тинчлик тарафдорлари фронти кун сайин мустаҳкамланиб бормоқда. Халқларнинг тинчлик йўлидаги ҳаракати—ҳозирги замоннинг энг қудратли ва энг енгилмас ҳаракатидир, бу ҳаракат қаршисида америка-инглиз агрессорларининг планлари барбод бўлажак.

Совет кишилари фидокорона меҳнат қилиб тинчлик ишини мустаҳкамламоқдалар. Биз сан'ат ходимлари, бутун халқ блан биргаликда тинчлик вахтасида туриб, саҳнада совет кишиларининг меҳнат қаҳрамонликларини, Ватан бахт-саодати йўлидаги ижодий ғайратларини кўрсатиб, тинчлик учун курашмоқдамиз. Социалистик давлатимиздаги тинч меҳнат—совет кишилари ижодий фаолиятининг энг шарафли ва энг қувончли ифодасидир. Бизнинг тинч меҳнатимиз коммунизм қуришдан иборат буюк мақсадга қаратилгандир. (Қарсаклар).

Яшасин тинчлик байроқдори бўлған Совет халқимиз!

Яшасин Бутун Иттифоқ Коммунист большевиклар партияси!

Яшасин тараққийпарвар инсониятнинг улуғ йўлбошчиси, севимли отамиз ва дўстимиз ўртоқ Сталин! (Гулдурос қарсаклар).

Депутат С. Зиёдуллаев нутқи

(Манак сайлов округи)

Депутат ўртоқлар! Ўзбекистон ССР молия министри депутат Исомиддинов сессияда қилган докладида корхона ва хўжалик ташкилотларининг оборот солиғидан ва фойдасидан олинадиган ажратмалар Ўзбекистон ССРнинг 1950 йилги Давлат бюджетида асосий даромад манбаи эканлигини кўрсатиб ўтди. Ана шу ажратмалар салмоғи бюджетдаги барча даромад қисмининг қарийб 60 процентини ташкил қилади.

Оборот солиғидан ва фойдадан олинадиган ажратмаларнинг ўз вақтида ва тўла миқдорда тушиб туриши халқ хўжалигининг барча тормоқларида давлат планларининг ҳам сон ва ҳам сифат жиҳатидан бажарилишига боғлиқдир. Бу соҳада бизда аҳвол яхши деб айтаоламизми? Гарчи республика саноати умуман олганда ўз фойдаларини муттасил ошириб бораётган бўлса ҳам, айрим министрликлар, идоралар, хўжалик ташкилотлари ҳали ёмон ишлаётирлар, бюджет олдидаги молиявий мажбуриятларини бажармаётирлар, бюджетга талайгина маблағларни бермаётирлар.

Пахтачилик, озиқ-овқат саноати, маҳаллий саноат министрликлари, балиқ саноати, ёқилғи саноати корхоналари, ҳунармандчилик кооперацияси ва инвалидлар кооперацияси 1950 йилнинг ярим йиллик планини бажармадилар.

Пахта тозалаш саноати, хусусан Ҳазорасп, Манғит заводлари Намангандаги 4-нчи ва Ғиждувон пахта заводлари айниқса ёмон ишламоқдалар. Пахта тозалаш саноатининг ходимлари тола чиқариш планини бажариш, тола сифатини яхшилаш учун актив курашмаётирлар. Бунинг натижасида стандартсиз тола чиқариш ҳали ҳам анча процентни ташкил этади. Стандартсиз маҳсулот чиқараётганлиги учун пахта тозалаш саноати томонидан биринчи ярим йилда тўланган жарималар 17 миллион сўмдан ошиб кетди. Пахта тозалаш саноати бой техникага ва кучли энергетика базасига эгадир. Шундай бўлгач пахта тозалаш саноатининг ёмон ишлаётганлигини ҳечқандай об'ектив сабаблар блан оқлаб бўлмайди.

Озиқ-овқат саноати министрлигининг ба'зи корхоналари ишлабчиқариш планларини бажармаётирлар. Унинг ёғ, нон, консерва, кондитер маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи муҳим тормоқлари йилнинг биринчи ярмида маҳсулот таннархининг планда белгиланганига қараганда анча қимматлашиб кетишига йўл қўйдилар.

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли корхоналарнинг раҳбарлари давлат маблағлари ва материалларини ҳали ҳам эҳтиётлик блан тежаб-тергаб сарфлашни ўрганиб олганлари йўқ, улар нобудгарчилик ва кам келишларга қарши қат'ий кураш олиб бормаётирлар, хомаш'ё ва материалларни тежаш ва эҳтиёт қилиб сарфлаш юзасидан бошланган социалистик мусобақани кенгайтириб юбориш масалалари блан шуғулланмаётирлар.

Район промкомбинатлари ва ҳунармандчилик артелларининг ишидаги жиддий нуқсонларга барҳам бериш керак. Бу корхоналарда ҳали нобудгарчиликлар ва ўринсиз харажатлар проценти ниҳоят каттадир, янги иш нормалари яхши жорий этилмаётир, маҳсулот сифати учун, унинг таннархини пасайтириш учун тегишинча кураш олиб борилмаётир. Корхоналарга хусусий савдогарчилик ишлари блан шуғулланучи кишилар ўрнашиб олганлар. Область ва район ижроия комитетлари ҳунармандчилик ва инвалидлар кооперацияси корхоналарининг фаолияти устидан ўз раҳбарликларини яхшилашлари керак. Бу—шу корхоналар йўли блан кўзда тутилган маблағларнинг ўз вақтида бюджетга тушишини та'минлайди.

Ўзбекистон ССРнинг 1950 йил Давлат бюджети лойиҳаси йирик қурилишлар учун катта маблағлар чиқарилишини кўзда тутади, я'ни республиканинг асосий фондларини ошириш мўлжалланади. 1950 йилда йирик қурилишлар учун чиқариладиган маблағлар 1949 йилда шу мақсадлар учун сарфланган маблағларга нисбатан 26 процент ошади.

Министрликлар, идоралар, хўжалик ташкилотлари ва маҳаллий Советлар ижроия комитетларининг раҳбарлари йирик қурилишлар учун чиқариладиган маблағларнинг тежаб-тергаб ва унумли сарфланилишини та'минлашлари керак. Ишлабчиқариш қувватларини ишга тушириш соҳасидаги топшириқлар ҳажмини сақлаб қолган ҳолда бинокорликларнинг сметадаги қимматини ўрта ҳисоб блан 25 процент камайтириш ҳақида Иттифоқ ҳукуматининг ўртоқ Сталин ташаббуси блан қабул қилган қарори халқ хўжалиги нуқтаий назаридан катта аҳамиятга эгадир. Қурилиш ишларининг қимматини арзонлаштириш, лойиҳа ва сметалардаги ортиқча ишларни битириш, қурилиш муддатларини камайтириш, ташкилий ишларни ва машиналаштириш тадбирларини яхшилаш, материалларни тежаб-тергаб сарфлаш ва ортиқча харажатларни камайтириш йўли блан бориши керак.

Аммо, шу йилнинг биринчи ярмида капитал қурилишлар учун чиқарилган маблағлардан ёмон фойдаланилди. Республикада марказлаштирилган йўл блан йирик қурилишларнинг ярим йиллик плани атиги 62 процент бажарилди. Озиқ-овқат саноати министрлиги (министр ўртоқ Муқимбоев), Соғлиқни сақлаш министрлиги (министр ўртоқ Зоҳидов), Маориф министрлиги (министр ўртоқ Муродхўжаев), Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги йўллар Бош бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Мунько) йирик қурилишларни қониқарсиз олиб бормоқдалар. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, Қашқадар'ё ва Фарғона областьларининг ижроия комитетлари маданий-маиший қурилишларнинг боришига ёмон раҳбарлик қилмоқдалар.

Бюджетда Тошкентда қурилиш ишлари учун анча маблағ чиқариш кўзда тутилган. Аммо Тошкент шаҳар ижроия комитети биринчи ярим йилда марказлаштирилган йирик қурилишларга планда 1950 йилда Тошкент учун чиқарилган маблағларнинг атиги 29 процентидан фойдаланди, холос. Шаҳардаги ба'зи қурилиш об'ектларида смета баҳоларини ошириб юбориш ҳоллари сезилмоқда, бирқанча об'ектларда қурилиш ишларининг сифати шу қадар пастки, уларни қайтадан тузатиш учун қўшимча маблағлар ажратиш талаб этилади. Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ҳусаинов, ниҳоят, бу камчиликларга барҳам бериши ва йирик қурилиш ишлар планининг сўзсиз бажарилишини та'минлаши керак.

Министрликлар, хўжалик ва қурилиш ташкилотларининг, шунингдек маҳаллий Совет ижроия комитетларининг раҳбарлари йирик қурилишлар учун бюджетда кўзда тутилган маблағлардан тўла фойдаланишлари ва ишга туширилиши лозим бўлган барча қурилишларнинг эксплоатацияга берилишини та'минлашлари лозим. Молия министрлиги ва унинг маҳаллий органлари планнинг бажарилишини кун сайин назорат қилиб туришлари ва қурилишлар учун узлуксиз маблағ берилишини та'минлашлари керак.

Депутат ўртоқлар! Шубҳа йўқки, республикамизнинг меҳнаткашлари урушдан кейинги сталинча бешйилликнинг сўнгги йилига белгиланган халқ хўжалиги планини муваффақиятли бажариш учун бутун кучларини аямайдилар. (Қарсаклар).

Депутат Х. Жўраев нутқи

(Тўйтепа сайлов округи)

Депутат ўртоқлар! 1950 йилги Давлат бюджети ва 1949 йилги Давлат бюджети ижросининг якунлари урушдан кейинги бешйиллик планни муваффақиятли бажаришда республикамизнинг халқ хўжалиги эришган янги ютуқларни, партиямиз, ҳукуматимиз ва шахсан ўртоқ Сталин халқнинг моддий фаровонлигини янада ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлигини акс эттиради. Бутун совет халқи Ватан бахт-саодати учун фидокорона меҳнат қилиб, ижодий ташаббус кўрсатмоқда, меҳнат унумини оширмоқда.

Наманган областининг меҳнаткашлари хўжалик ва маданий қурилиш ишларида талай муваффақиятларга эришдилар. Иттифоқ — республика аҳамиятига эга бўлган саноат корхоналари 1949 йил планини 102 процент бажардилар. Саноат корхоналарининг коллективлари 1950 йилнинг биринчи ярмида планни муваффақият блан 103,2 процент адо этдилар.

Ишчилар ва инженер-техник ходимлар социалистик мусобақани кучайтириш, стахановча илғор иш тажрибаларини кенг ёйиш асосида маҳсулот ишлабчиқаришни оширмоқдалар ва унинг сифатини яхшиламоқдалар, маҳсулот таннархини камайтирмоқдалар, оборот маблағларининг айланишини тезлатмоқдалар.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ғайрат блан меҳнат қилмоқдалар. Пилла тайёрлаш плани 102,3 процент бажарилди; ҳар қути қурт уруғидан ўрта ҳисоб блан 56,5 килограммдан пилла олинди.

Колхозчилар ва совхоз ишчилари совет ҳукуматининг ғоят катта ёрдамидан баҳраманд бўлиб, пахтачиликни янада ривожлантириш учун ғайрат блан курашмоқдалар.

Шу кунларда колхоз ва совхозларнинг пахта далаларида мўл ҳосил етиштирилмоқда. Наманган областининг пахтакорлари ўзларининг юксак мажбуриятларини шараф блан бажариш, пахта тайёрлаш давлат планини ошириб адо этиш учун бутун куч-қувватларини сарфлайдилар.

Депутат ўртоқлар! Наманган области 1949 йилда бюджетнинг даромад қисмини 100,6 процент ва харажат қисмини 97,8 процент бажарди, даромад қисми харажатлардан 3.330 минг сўм ошириб бажарилди. Ўтган йили ижтимоий-маданий тадбирларга чиқарилган маблағлардан яхши фойдаланилмади. Областьда 7.461 минг сўм маблағ фойдаланилмай қолди. Бу маблағ мактаблар ва даволаш муассасалари учун асбоб-ускуна олишга сарфланиши керак эди. Бунинг учун область ташкилотлари ҳам, Ўзбекистон ССР Маориф ва Соғлиқни сақлаш министрликларининг раҳбарлари ҳам жавобгардирлар. Областимизда телефон алоқаси қониқарли ишламаётир. Янги аппаратлар сотиб олиш учун 1949 йилдаёқ маблағ ажратилган бўлишига қарамай, СССР Алоқа министрлигининг Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги вакили ўртоқ Калюжний бу ҳақда ҳечқандай чора кўрмаётир.

Наманган областининг маҳаллий бюджет бўйича 1950 йилга белгиланган харажатлари 123.589 минг сўмни ташкил қилади. Маданий-оқартув тадбирлари бюджетдаги умумий харажатларнинг 83,4 процентини ташкил этади.

1950 йилги бюджетдаги маблағлар областьнинг хўжалигини ва маданиятини янада ривожлантиришни та'минласа ҳам, мен сессиядан Наманган областининг кечиктириб бўлмайдиган айрим эҳтиёжларини қондиришни 1950 йилда область бюджетида кўзда тутилмаган харажатлар учун маблағ ажратишни сўрайман.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Архитектура ишлари бошқармаси зарур лойиҳалар тузишни яқин фурсатда тамомлаши керак.

Иттифоқ аҳамиятига эга бўлган «Чортоқ» курорти қурилиши муносабати блан, биз қурилиш учун бюджетда 800 минг сўм маблағ кўзда тутишни сўраймиз.

Бу йил Наманган областида янги Чортоқ райони ташкил қилинди. Сессиядан Чортоқ районида Советлар уйи қуриш, шунингдек бирқанча коммунал ва маданий-оқартув муассасалари қуриш учун 1.500 минг сўм қўшимча маблағ ажратилишини сўрайман.

Депутат ўртоқлар! Мен Ўзбекистон ССРнинг ўзбек халқининг манфаатларига тамомила мувофиқ бўлган 1950 йилги бюджетини тасдиқлаш тўғрисидаги таклифни қувватлайман. Наманган областининг меҳнаткашлари 1950 йилги халқ хўжалик планини муваффақиятли бажарадилар деб ва'да беришга рухсат этгайсиз.

Яшасин барча ғалабаларимизнинг ташкилотчиси жонажон большевиклар партиямиз!

Яшасин севикли йўлбошчимиз ўртоқ Сталин! (Қарсаклар).

Ўртоқ З. Калонов нутқи

(Ўзбекистон ССР Кинематография министри)

Депутат ўртоқлар! Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси муҳокамасига қўйилган республиканинг 1950 йилги Давлат бюджети ўзбек халқи большевиклар партияси ва улуғ доҳимиз ўртоқ Сталиннинг раҳбарлиги остида социалистик хўжалик ва маданиятимизнинг барча соҳаларида қўлга киритган жуда катта муваффақиятларини акс эттиради. (Қарсаклар).

Кинематографиянинг ўсганлиги ўзбек халқи маданиятининг ривожланишида қўлга киритилган катта муваффақиятлардан биридир. Россияда кинематография энди ривожланабошлаган вақтда — 1907 йилдаёқ В. И. Ленин кино — халққа ма'рифат беришнинг энг кучли қуролларидан биридир, деган эди. Бизнинг совет ҳаётимизда кино халқ томонидан севиб ҳурматланадиган сан'ат бўлиб қолди, кенг меҳнаткашлар оммасини тарбиялашда сиёсий-оқартув мактаби бўлиб қолди.

Иттифоқчи республикаларда шаклан миллий, мазмунан социалистик кинематографияни ривожлантириш ҳақида Совет ҳукумати, большевиклар партияси ва шахсан ўртоқ Сталин кўрсатаётган кундалик ғамхўрлик туфайли Ўзбекистонда кинематографияни ривожлантириш учун давлат йилдан-йилга катта маблағлар ажратмоқда. 1949 йилда мана шу мақсад учун 1948 йилдагига қараганда деярлик икки марта кўп маблағ ажратилди. 1950 йилда ҳам янада кўп маблағ берилади.

Бунинг ҳаммаси Ўзбекистонда давлат кино тормоқларини ривожлантириш бешйиллик планини тўрт йил ичида бажариш имкониятини берди. 1940 йилда 350 та кино-театр ва кўчма кино бор эди, 1949 йилда уларнинг сони 720 тага етди.

Кино-театрларда йил сайин тамошабинлар сони кўпайиб бормоқда. Шу йилнинг биринчи ярмида кино-театрлар ўтган йил шу вақтдагидан 2,5 миллион кўпроқ кишига хизмат қилдилар.

Республика Кинематография министрлиги ва унинг жойлардаги органлари қишлоқ аҳолисига кино хизмати кўрсатишга катта э'тибор бермоқдалар. Янгидан ташкил этилган Янгибозор, Пешку, Чархин, Чортоқ ва Бўз районларига кўчма кинолар юборилди, у ерларда ёзги кино-театрлар қурилмоқда, бундай кино-театрларнинг бир қисми ҳозирданоқ ишга туширилди.

Ўзбекистондаги барча шаҳар ва район кино-театрлари энг янги киноаппаратура блан та'минланган. 1950 йилда барча қишлоқ кинотеатрлари узлуксиз ишлайдиган киноаппаратлар блан та'минланади, бу эса кўрсатилаётган фильмларнинг сифатини анча яхшилайди. Сўнгги вақтда республикада кинотеатрларнинг тамошабинларга маданий хизмат кўрсатиши анча яхшиланди, янги кино-театрлар қурилмоқда ва мавжуд кино-театрлар кенгайтирилмоқда.

Тошкент бадиий ва хроникал фильмлар студияси ВКП(б) Марказий Комитетининг мафкура масалалари юзасидан қабул қилган тарихий қарорларини бажариш йўлида ишлаб, республикамиз меҳнаткашларининг ҳаёти ҳақида бирмунча фильм ишлаб чиқардилар. Маҳаллий миллатларнинг тилига таржима қилинаётган бадиий, ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар миқдори йилдан-йилга кўпаймоқда.

Ўзбекистон Кинематография ходимлари 1950 йилда биринчи марта рангли фильмлар ишлаб чиқариш соҳасида иш бошладилар. «Совет Ўзбекистони» номли биринчи рангли ҳужжатли фильм республикамиз саноати, қишлоқ хўжалиги, маданияти ва сан'ати соҳасида эришилган муваффақиятларни кўрсатади, шунингдек «Фарҳод тоғлари этагида» номли рангли бадиий фильм ҳам тайёрланмоқда.

Биз ўз муваффақиятларимиз ҳақида ғапирар эканмиз, республика кинематографиясининг ишида мавжуд бўлган жиддий камчиликларни ҳам айтиб ўтишимиз керак.

Бизнинг ишимиздаги энг катта камчилик шундан иборатки, Ўзбекистон кинематографияси 1949—1950 йилларда республикамиз меҳнаткашларининг ҳаётини акс эттирувчи бирорта ҳам бадиий фильм яратмади.

Бундай аҳволнинг юз беришига шу нарса сабабчи бўлдики, биз Ўзбекистон Совет ёзувчилари союзи блан яқиндан амалий алоқа боғлайолмадик. Ўзбекистон ёзувчилари, драматурглари ва шоирлари сценарийлар яратишга жалб этилмади.

Биз қишлоқ аҳолисига кўрсатилаётган кино хизматини яхшилай олмадик, жумладан, узоқ ердаги колхозларда кино фильмлар муттасил кўрсатиб турилмаётир. Бирқатор районларда кўрсатилаётган фильмларнинг сифати жуда паст.

Депутат ўртоқлар! Республиканинг 1950 йилги бюджетида ижтимоий-маданий тадбирлар учун анча маблағ ажратиш кўзда тутилган. Бу нарса партия, ҳукуматимиз ва шахсан ўртоқ Сталиннинг буюк Ватанимиз меҳнаткашлари маданий савиясини янада ошириш ҳақида ҳардоим катта ғамхўрлик қилаётганликларини кўрсатади. (Қарсаклар).

Депутат М. Жуманазаров нутқи

(Кегайли сайлов округи)

Депутат ўртоқлар! Қорақалпоқ халқи Совет Иттифоқидаги барча халқлар блан биргаликда большевиклар партиясининг ва гениал доҳимиз ўртоқ Сталиннинг раҳбарлиги остида коммунизм томон ишонч блан олға бормоқда. Қорақалпоғистон АССРда саноат, қишлоқ хўжалиги, маданият тез сур'атлар блан ривожланмоқда.

Республика 1949 йилда давлатга 1948 йилдагидан анча кўп пахта топширди, пахтанинг ялпи маҳсулоти жиҳатидан урушдан аввалги даражадан ўзиб кетилди. Броқ, ўтган йили пахта тайёрлаш плани бажарилмади.

Қорақалпоғистон колхозчилари бу йил пахтадан юқори ҳосил етиштириш учун астойдил курашмоқдалар. Ғўза юксак агротехника қоидалари асосида парвариш қилинмоқда. Республика пахтакорлари пахта тайёрлаш юзасидан белгиланган планни ошириб бажариш мажбуриятини олдилар. Бунинг учун биз барча имкониятга эгамиз.

Совет ҳукумати, шунингдек Ўзбекистон ССР ҳукумати Қорақалпоғистон АССР халқ хўжалигини ривожлантиришда, жумладан, халқ хўжалигимизнинг муҳим тормоғи бўлган пахтачиликни ривожлантиришда жуда катта ёрдам бераётганлиги туфайли бу муваффақиятларга эришдик. Республикамизга кўп миқдорда трактор, қишлоқ хўжалик машиналари ва асбоб-ускуналари, минерал ўғит ва ҳоказолар берилмоқда. 1950 йилда республикада трактор паркининг қуввати урушдан кейинги сталинча бешйилликнинг биринчи йилидагига қараганда 89 процент ошди.

Пахтачилик блан бирқаторда қишлоқ хўжалигининг бошқа тормоқлари, чунончи: бедачилик, чорвачилик ҳам ривожланмоқда. Бу йил Қорақалпоғистон учун янги экин бўлган каноп ва кендир экиш ўзлаштирилабошлади.

Қорақалпоғистон АССР халқ хўжалигининг бундай тез сур'атлар блан ривожланиши бирқатор муҳим масалаларни ҳал қилишни талаб этади. Республикада шу вақтга қадар районлар ўртасида яхши ва қулай алоқа йўқ. Маҳаллий аҳамиятга эга бўлган йўлларнинг бундай ёмон аҳволда эканлиги юк ташишни қийинлаштиради ҳамда автопаркнинг тез ишдан чиқишига сабабчи бўлади. Қорақалпоғистонда машина-йўл станцияси ташкил этилган. Бу станцияни ғоят мустаҳкамлаш, шунингдек республика йўл бошқармасини машиналар блан та'минлаш керак.

Бизнинг ўрмон бойликларимиздан ғоятда қониқарсиз фойдаланилмоқда, чунки ёғочларни тайёрланган ердан ташиб келтириш қийин. Республика керагидан ҳам ортиқ ёқилғи запасига эга. Лекин шаҳар ва район марказларини ўтин блан та'минлашда жиддий қийинчиликларга йил сайин дуч келинмоқда. Бу қийинчиликларни йўқотиш, айниқса пахта ташишни, шунингдек шимолий районларга минерал ўғит ва бошқа юкларни ташиб келтиришни та'минлаш учун республиканинг асосий ерларидан Нукусга қадар тор изли темир йўл ўтказиш керак бўлади. Мен сессиядан республика учун катта аҳамиятга эга бўлган мана шу тадбирни амалга ошириш учун маблағ ажратишни сўрайман.

Қорақалпоғистонда кўп тузли кўллар ва шифоли балчиқлар бор. Маҳаллий аҳоли мана шулардан кўп замондан бери даволаниб келмоқда. Улуғ Ватан урушига қадар ўтказилган текширишлар Қорақалпоғистонда сув ва балчиқдан шифоланадиган курортлар ташкил қилиш мумкинлигини кўрсатди. Броқ, Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги шу вақтга қадар янги курорт жойларини ўзлаштириш соҳасида иш бошлагани йўқ. Биз мана шу масалани тез ҳал этишни Соғлиқни сақлаш министрлигидан талаб этамиз.

Қорақалпоғистонда 1951 йилда сил касалликлари санаторияси ва дам олиш уйи қуриш масаласини ҳам ҳал этиш керак, бу нарса жойларда кишиларнинг даволанишини ва дам олишини, уларнинг республикадан олис бўлган ерларга бориб юришини камайтиришни та'минлайди.

Республикада йирик қурилишлар учун ажратилган маблағлардан кам фойдаланилаётир. Қурилиш ишлари секин олиб борилмоқда. Ишни уюштиришдаги камчиликлардан ташқари, қурилишларни қизитиб юборишга, қурилиш материалларини келтиришдаги қийинчиликлар, шунингдек Қурилиш трестимизнинг машиналар блан етарли та'минланмаганлиги ҳалал бермоқда. Қурилишлардаги кўп оғир ишлар қўл блан бажарилмоқда. Қурилиш трестини механизмлар блан та'минлаш учун 1950 йил бюджетидан қўшимча равишда 200 минг сўм ажратилишини сўрайман.

Шунингдек, Тўрткўл қишлоқ хўжалик техникумини Нукус давлат мевачилик хўжалиги территориясига кўчириш учун ҳам 214 минг сўм ажратилишини сўрайман.

1950 йил бюджети коммунизмга томон ишонч блан бораётган мамлакатимизнинг тез сур'атлар блан юксалаётганлигидан далолат беради. Мен Ўзбекистон ССРнинг Давлат бюджетини тасдиқлаш ҳақидаги таклифни қувватлайман.

Яшасин бутун дун'ёда тинчликнинг таянчи бўлган қудратли Совет Иттифоқи!

Яшасин улуғ коммунист большевиклар партияси ва бутун дун'ё меҳнаткашларининг дўсти, бахтли ҳаётимизнинг ижодчиси гениал доҳимиз ўртоқ Сталин! (Гулдурос қарсаклар).

Генерал Собир Раҳимов номли колхоз пахта йиғим-теримига тайёрланмоқда

Тошкент область, Калинин районидаги генерал Собир Раҳимов номидаги колхоз а'золари Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг 1950 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашни уюштириш тўғрисидаги қарорини қизғин ма'қуллаб қарши олдилар. **Суратда:** агитатор **Манзура Аҳмедова** 6-нчи бригада а'золарига қарорни ўқиб бермоқда.

И. Глауберзон фотоси.

* * *

1. СРА ҚЎРИЛМАГАН ҲОСИЛ

Генерал Собир Раҳимов номидаги колхознинг кенг пахтазорлари қадимги Кўктерак қишлоғидан бошланиб қардош Қозоғистон республикасининг ерларига бориб туташади. Катта йўлнинг икки томонидаги паст-баланд тепаликлар қудратли колхоз тузуми туфайли ҳосилга лиқ тўлган. Қаёққа боқсангиз—кўмкўк дала. Йўл чекаларидаги мирза тераклар, узоқлардаги мевазор боғлар, ҳув анови кунгай тепанинг бағридаги бўлиқ ғўзалар кишига завқ бағишлайди. Узоқ-узоқларда калта сопли кетман блан энгашиб ғўза чопаётган колхозчилар кўриниб қолади. Кўкракка урадиган баланд бўйли, серҳосил ғўзалар орасида чириллаб «универсал» юрмоқда.

Биз колхознинг 9-нчи бригадасига қарашли ерлардан ўтиб бормоқдамиз. Кечқурунги салқин шабода ғўза баргларини силкиб, кенг далани денгиз тўлқинидай чайқалтирмоқда. Бригада бошлиғи Убайдулла ота сув тарамоқда. Колхоз раиси Мақсудали Ма'муров бизни бригада бошлиғи блан таништирар экан: «Убайдулла отанинг бригада бошлиғи бўлганига 20 йил тўлди» деб қўйди.

Меҳнатда обдон пишган, бақувват кексанинг хаёли эгатларда оқаётган сувда эди. У сувнинг аста, жилдираб оқишини кўрсатади, — ана шу сув эрталабгача оёқлайди,—дейди ва ҳозир ғўзани кечаси суғоришнинг нафи' кўп,—деб қўшимча қилади. Унинг 22 гектар ердаги ғўзаси жуда серҳосил бўлган. Тагидан шохлаб, тепасигача кўсаклаган бу ғўзалардан бирининг гул ва кўсакларини санадик.

— 22 та кўсак, 15 та гул.

Убайдулла ота кеча агрономлар келиб ҳозирги тайёр кўсакларни ҳисоблаб чиққанларини, ўрта ҳисобда 18 тадан кўсак ҳисоблаганликларини айтиб, ҳар гектар ердан 45 центнердан пахта берамиз деганмиз, аммо 50 центнер ҳам берамиз, деди. 35—40 йилдан бери пахта ичида юрса ҳам, бунчалик ҳосил бўлганини сра кўрмаганини айтди.

Бригаданинг Қантой Омонбердиева бошлиқ звеносининг етти гектар еридаги ғўзалари шу қадар бўлиқ, шу қадар ҳосилдор бўлиптики, бундаги кўп ғўзалар кўсакларининг оғирлигидан бирбирига энгашиб қолган. Звено а'золари ғўза орасига шамол кирсин деб, уларни тикламоқдалар, кетман дастасини қисқартириб, орқага тисарилиб чопмоқдалар. Бригада а'золари ғўзани парвариш қилиш блан, пахта йиғим-теримига ҳам тайёрланмоқдалар. Бригаданинг шийпони ёнидаги катта хирмон жойи ўтган йилдагидан ҳам кенгайтирилиб сувалган. Тарози мойланиб, текширишдан ўтказилган. Агитаторлар «Жанговар варақа»нинг бу галги сонини бригадада йиғим-теримга тайёргарлик ишларига бағишлаб чиқарганлар.

2. ТАРАДДУД

Колхознинг қайси бригадаси ва звеносига борманг, ҳамма—далада. Колхозчиларнинг бир қисмини ғўза орасида, бир қисмини хирмонларда ер текислаб, лой қориб, сувоқ қилаётган ҳолда, яна беш-ўн колхозчи дала йўлларини текислаб, кўприкларнинг шикаст-рехтини тузатаётган ҳолда учратасиз.

— Яқинда теримга тушамиз,—дейди колхоз ҳосилот советининг раиси Азиз Зияев.—Тараддудни кўриб қўймасак, шошиб қоламиз. «Ҳа» дегунча терим кунлари ҳам келиб қолади. 305 гектар еримиздан давлатга 1.200 тонна пахта беришимиз керак. Биз шундай қилмоқчимизки, 25 августгача ҳамма нарсамиз теримга тайёр бўлсин.

Шу мақсадда колхоз правлениеси ва партия ташкилоти пахта йиғим-теримига тайёргарлик масаласини муҳокама қилиб, йиғим-терим олдидан қилинажак ишлар планини тузган эди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг «1950 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашни уюштириш тўғрисида»ги қарори муносабати блан бу планнинг бажарилишини партия ташкилоти текшириб чиқди. Колхозда ҳозиргача 13 бригададан 9 таси хирмон жойларини тайёрлаб сувоқдан чиқарди. Ҳарқайси бригада хирмонига биттадан катта тарози ўрнатилди. Звеноларда теримчиларнинг пахтасини тортиб олиш учун биттадан қўл тарози тайёрланди. 13 та бригаданинг пахтасини ташиш учун 26 та от боқувга қўйилди. 9 та бричка, 4 та автокачка, 2 та юк машина ремонт қилинди. Ҳозирча 280 та этак, 150 та қоп, 80 та қанор ҳозирланди.

Колхознинг пахта пунктига борадиган катта йўли ремонт қилинмоқда. Келес ариғидан шағал ташилиб, йўлга тош ётқизилмоқда. Ҳозир генерал Собир Раҳимов номли колхозга борсангиз, ҳарбир ҳаракат, ҳарбир сўздан терим тайёргарлиги сезилиб туради. Далада ҳам, колхоз қишлоғида ҳам терим арафаси қилинаётган ишлардан кўриниб турипти. 3—4 ёш йигит катта кўчалардаги симёғочларга яшик қоқмоқда. Ҳали пахта терилмаган, кўчага ҳам тўкилмаган. Ёшлар келаси ишнинг олдини ҳозирдан олиб, бир грамм ҳам «оқолтин»нинг нобуд бўлмаслиги учун ҳаракат қилмоқдалар. Уларнинг ишига разм солиб турган кекса чол, мамнуният блан:

— Ҳа, умрингдан барака топкурлар, жуда яхши иш қилаяпсизлар, эсинг борида этагингни ёп, деган гап бор. Ҳарбир ишни вақтида тўғрилаб қўйганга не етсин!—деди.

3. МАЖБУРИЯТ ОКТЯБРЬДА БАЖАРИЛАДИ

Генерал Собир Раҳимов номли колхоз а'золари Тинчлик тарафдорлари Стокгольм Мурожаатига қўл қўйиш учун йиғилганларида, колхознинг ҳамма еридан мўл ҳосил етиштириш ва пахтанинг ҳамма ҳосилини октябрь ойи ичида давлатга топшириб бўлиш—тинчлик ишига қўшадиган муносиб ҳиссалари бўлажагини айтган эдилар. Шу йиғилишда колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Марқиев сўзлаб, барча колхозчиларнинг фикрини ифода қилиб, бундай деган эди:

— Колхозчиларимизнинг фидокорона меҳнати туфайли 305 гектар пахта майдонида мўл ҳосил етилмоқда. Ҳосилимиз бу йил ўтган йиллардагидан эрта етилмоқда. Биз ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта топшириш ҳақидаги мажбуриятимизни 1 ноябрьгача тўла бажаришимиз, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 33 йиллик куни—7 ноябрьгача далада битта ҳам пахтани қолдирмай териб олишимиз лозим. Бу вазифани тўла адо этиш блан тинчлик ишига катта ҳисса қўшган бўламиз.

Ҳозир ана шу улуғ ва шарафли вазифани бажариш учун колхоздаги барча имконият ҳисобга олиниб, партия ва ҳукумат қарори асосида пахта теримини қандай ўтказиш плани ва графиги тузиб чиқилди. Бу графикка мувофиқ, колхоз август ойининг охирида теримга киришиб, сентябрь ойида йиллик планнинг 40 проценти, октябрь ойида 60 проценти миқдорида пахта тайёрлаши керак.

Планда колхознинг ҳар беш кунда ва кунига қанчадан пахта териб, топшириши аниқ кўрсатилган. Колхоз сентябрь ойида йиллик планнинг 40 проценти миқдорида пахта териб, топшириш учун сентябрьнинг дастлабки кунларида ҳар куни камида йиллик планнинг бир проценти, сентябрьнинг иккинчи ўнкунлигидан бошлаб кунига бир ярим—икки процентдан пахта топшириши лозим.

Бу графикнинг белгиланган муддатда тўла ва оширилиб бажарилиши учун колхоздаги асосий куч ва воситалар пахта йиғим-теримига сафарбар қилинади. 305 колхозчи пахта теради. Булардан ташқари, қишлоқдаги ишга яроқли ўсмирлар ва кексалардан ҳам 50 га яқин киши пахта теришга тортилади. Шундай қилиб, колхозда камида 350 киши пахта теради. Теримнинг дастлабки кунларида ҳарбир колхозчи камида 40—50 килограммдан, пахта яхши очилган пайтда 70—80 килограммдан пахта териши лозим.

Колхозда ўтган йили 50 дан ортиқ теримчи мавсумда 5 мингдан 8 минг килограммгача ва ундан ҳам кўп пахта терган эди. Ўтган йили ҳаммадан кўп пахта терган Қантой Омонбердиева, Қурбоной Мўминова ва бошқа чевар теримчилар ҳозир ўз бригада ва звено а'золари ўртасида бу йил мавсумда энг камида 8 минг килограммдан пахта териш юзасидан социалистик мусобақа уюштирмоқдалар. Шу мақсадда Қантой Омонбердиева колхоз радиоузели орқали ўтган йили кунига қандай қилиб 200—250 килограммдан пахта терганини, тажрибасини сўзлаб берди. Қантой айтади:

— 5—10 кишининг кунига 200—250 килограммдан пахта тергани блан, бошқалар кундалик нормани ҳам бажармасалар, бунинг колхоз учун қандай фойдаси бор. Мен демоқчиманки, ҳамма теримчи ҳам кунига 100—150 килограммдан ва ундан ҳам ошириб пахта териши мумкин. Шундагина бутун колхоз бўйича умумий юксалишга эришилади. Бунинг учун ҳамма колхозчининг ишга барвақт чиқиб, вақтдан унумли фойдаланиши лозим.

Қантой колхоздаги ҳарбир теримчининг мавсумда энг камида 4 минг килограммдан пахта териб беришини талаб қилмоқда. Агар 60—70 кун жадал ишлаб, ҳарбир теримчи кунига 80—85 килограммдан пахта терса, бунга бемалол эришамиз.

Ҳозир колхозда Қантой Омонбердиева чақириғига қўшилиб, мавсумда 5 минг килограммдан 7 минг килограммгача пахта териб бериш мажбуриятини олган теримчилар 150 кишидан ортди.

4. КОММУНИСТЛАР — ЕТАКЧИ КУЧ

Генерал Собир Раҳимов номли колхозга яқинда Карл Маркс номли колхоз бирлашиб, колхоз катта, йирик хўжаликка айланди. Унинг экин майдони минг гектардан ошди. Иш ҳажми ҳам катта. Колхознинг давлатга топширадиган маҳсулоти ҳам кўп. Йирик хўжаликни бошқаришда колхоз правлениесига колхоз партия ташкилоти катта ёрдам бериши керак. Буни генерал Собир Раҳимов номли колхоз коммунистлари яхши тушунадилар. Партия ташкилоти ғўзани парвариш қилишда, мўл ҳосил етиштиришда колхоз правлениесига қандай ёрдам берган бўлса, шу кунларда—пахта ҳосилини йиғиб-териб олишга тайёрлик кўриш ва уни ўтказишда ҳам катта ёрдам бермоқда.

Колхоз партия ташкилоти пахта йиғим-теримини муваффақиятли ўтказиш мақсадида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш юзасидан махсус план тузиб чиқди. Колхоздаги коммунист ва комсомолларнинг ҳаммасига махсус вазифалар юкланди. Колхоздаги 56 коммунист бригада ва звеноларда бевосита ўз вазифаларини бажаришдан ташқари, колхозчиларга етакчилик қиладилар. Коммунистлардан Тошкентбой Каттабоев, Эристой Жўрабоев, Жўра Усмонов ўртоқлар ғўзани яхши парвариш қилиб, мўл ҳосил етиштиришда авангардлик ролини ўйнаган бўлсалар, пахта йиғим-теримига тайёрлик кўришда ҳам бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Колхоз партия ташкилоти йиғим-теримда колхозчилар ўртасида оммавий агитация ишларини пухта олиб бориш учун 33 агитатордан иборат агитколлективнинг шу кунлардаги ва йиғим-терим кунларидаги иш планини тасдиқлади. Агитаторлар ҳозир Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг «1950 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашни уюштириш тўғрисида»ги қарорини ва ҳарбир колхозчининг бу соҳадаги вазифасини тушунтирмоқдалар.

Дала шийпони оммавий-сиёсий ишларнинг маркази бўлмоғи керак. Генерал Собир Раҳимов номли колхознинг 13 та бригадасидан ҳозир 9 тасида чинакам маданий дала шийпонини кўриш мумкин. Ҳар қайси шийпон яхши жиҳозланган бўлиб, турли шиор ва плакатлар блан безатилган, радио карнайи ўрнатилган, кундалик газета ва журналлар келиб туради. «Жанговар варақа» чиқарилади, шийпонда кўрсаткич тахта ўрнатилган. Бунда колхозчиларнинг кундалик қилган меҳнатлари ёзиб борилади. Колхозчилар ҳар куни дам олиш пайтида радио орқали бериладиган қишлоқ хўжалик хабарларини эшитадилар.

Колхоз партия ташкилоти партия ва ҳукумат қарори асосида колхозда меҳнатни тўғри ташкил этиш, колхозчилар ўртасида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 33 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кучайтириш юзасидан кенг тушунтириш ишларини олиб бормоқда.

☆

Йил бўйи ҳалол меҳнат қилиб, пахтадан мўл ҳосил етиштирган Калинин районидаги генерал Собир Раҳимов номли колхознинг а'золари Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг «1950 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашни уюштириш тўғрисида»ги қарорига жавобан, пахта йиғим-теримига ана шундай тайёрланмоқдалар.

Салоҳ ҲАСАН.
Ш. КУЗАНБОЕВ.

ЯНГИ КИТОБЛАР

Н. А. Шапошников. Н. К. Вальцов.— «АЛГЕБРА МАСАЛАЛАРИ ТЎПЛАМИ». 1-нчи қисм, 6—8-нчи синфлар учун. Редактори — **А. Тўрахонов.** — Ўздавпеднашр. 1950 йил, тиражи 80.000, 155 бет, баҳоси 1 сўм 50 тийин.

А. В. Перишкин, Г. И. Фалеев, В. В. Крауклис. — «ФИЗИКА». 2-нчи қисм, 7-нчи синф учун. **С. Арзуметов** ва **Р. Қурбонов** таржимаси. Редактори — **М. Нагай.** Ўздавпеднашр. 1950 йил, тиражи 30.000, 220 бет, баҳоси 1 сўм 90 тийин.

С. В. Чефранов, — «СССР ГЕОГРАФИЯСИ». 7-нчи синф учун, **Н. Долимов** таржимаси, редактори — **А. Шоумаров.** Ўздавпеднашр. 1950 йил, тиражи 40.000, 209 бет, баҳоси 3 сўм.

Р. И. Мансуров — «ЎЗБЕК ТИЛИ». Рус мактабларининг 7-нчи синфи учун. Редактори. **И. А. Киссен.** Ўздавпеднашр. 1950 йил, тиражи 15.000, 127 бет, баҳоси 1 сўм 30 тийин.

А. Кабанов. — «ОДАМ АНАТОМИЯСИ ВА ФИЗИОЛОГИЯСИ» 8-нчи синф учун, **Л. Муродов** таржимаси, редактори — **А. Қосимов.** Ўздавпеднашр, 1950 йил, тиражи 15.000, 262 бет, баҳоси 3 сўм 55 тийин.

Н. Н. Баранский. — «СССР НИНГ ИҚТИСОДИЙ ГЕОГРАФИЯСИ». 8-нчи синф учун, **А. Мирбобоев, С. Шоаҳмедов, Н. Ҳабибуллин, А. Ортиқов** таржимаси, редактори — **В. Иброҳимов.** Ўздавпеднашр. 1950 йил, тиражи 20.000, 446 бет, баҳоси 7 сўм 20 тийин.

Коллектив. Ҳ. Ёқубов таҳрири остида. — **«АДАБИЁТ ХРЕСТОМАТИЯСИ».** 8-нчи синф учун, редактори — **Ҳ. Ёқубов.** Ўздавпеднашр. 1950 йил, тиражи 20.000, 263 бет, баҳоси 3 сўм 75 тийин.

Н. А. Шапошников, Н. К. Вальцов. — «АЛГЕБРА МАСАЛАЛАРИ ТЎПЛАМИ». 2-нчи қисм, 8—10-нчи синфлар учун. **Қори-Ниёзий** таржимаси, редактори — **Н. Каримов.** Ўздавпеднашр, 1950 йил, тиражи 30.000, 147 бет, баҳоси 1 сўм 50 тийин.

Н. Рибкин. — «ТРИГОНОМЕТРИЯ МАСАЛАЛАРИ ТЎПЛАМИ». 8—10-нчи синфлар учун, **А. Нажиб** таржимаси, редактори — **Ю. К. Узоқов.** — Ўздавпеднашр. 1950 йил, тиражи 30.000, 110 бет, баҳоси 1 сўм 20 тийин.

А. П. Киселев.— «АЛГЕБРА» 2-нчи қисм, 8—10-нчи синфлар учун. **М. Одил** таржимаси, редактори — **Ш. Мақсудов.** Ўздавпеднашр. 1950 йил, тиражи 20.000, 259 бет, баҳоси 3 сўм 50 тийин.

И. И. Соколов. — «ФИЗИКА КУРСИ». 1-нчи қисм. **М. Нагай** таржимаси, редактори — **Н. Зокиров.** Ўздавпеднашр. 1950 йил, тиражи. 20.000, 306 бет, баҳоси 4 сўм 10 тийин.

И. А. Киссен, —«ЎЗБЕК ТИЛИДАН ҚИСҚАЧА ГРАММАТИК СПРАВОЧНИК». Рус мактабларининг 8—10-нчи синфлари учун, редактори — **А. Ғуломов,** Ўздавпеднашр. 1950 йил, тиражи 15.000, 103 бет, баҳоси 1 сўм.

И. И. Соколов. — «ФИЗИКА КУРСИ», 2-нчи қисм, 9-нчи синф учун. **У. Орифов** ва **М. Нагай** таржимаси, редактори — **М. Нагай.** Ўздавпеднашр. 1950 йил, тиражи 15.000, 225 бет, баҳоси, 2 сўм 15 тийин.

Н. Рибкин. — «ТЎҒРИ ЧИЗИҚЛИ ТРИГОНОМЕТРИЯ». 9 — 10-нчи синфлар учун, **М. Алиев** таржимаси, редактори — **Ж. Каримов.** Ўздавпеднашр. 1950 йил, тиражи 20.000, 119 бет, баҳоси 1 сўм 10 тийин.

88 ТА КЎЧМА ҚИРОАТХОНА

Андижон область кутубхонаси омманинг китобга бўлган талабини қондириш мақсадида июль ойида 88 та кўчма қироатхона ташкил қилиб, районларга чиқариб юборган эди. Бир ой ичида кўчма қироатхоналарда бўлган китоблардан 40 мингга яқин киши фойдаланди.

Район ва колхоз қироатхоналарининг ишларини яхшилаш, китобхонлар конференциясини ўтказиш мақсадида қишлоқларга 12 ходим чиқариб юборилди.

«АЛПОМИШ» САМАРҚАНД ТЕАТРИДА

Ҳамид Олимжон номли Самарқанд область музикали драма театрининг ижодий коллективи драматург Собир Абдулланинг «Алпомиш» музикали драмасини саҳнага қўйди.

Спектаклни Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Жавод Обидов саҳналаштирди.

«Алпомиш» постановкаси тамошабинларга манзур бўлди.

Б. ИМОМОВ.

Район газеталари саҳифаларидан

Оқибати нима бўлди!

Қашқадар'ё область, Бешкент районининг қишлоқ хўжалигида дон асосий ўринни эгаллайди. Бу район шу йил бирқанча янги трактор, комбайн, молотилка ва бошқа жуда кўп қишлоқ хўжалик асбоблари олди. Броқ Ўзбекистон К(б)П Бешкент район комитети ва район советининг органи бўлган «Коммунизм алангаси» газетаси районда қишлоқ хўжалик машиналаридан қандай фойдаланилаётганлигини яхши ёритмаётир.

13 июньда «Моҳир комбайнчи» сарлавҳали кичкина бир хабарда райондаги машҳур комбайнчи ҳақида:

«Ўртоқ Тўрақул Оллобоев бу йил мавсумда 1000 гектар ердаги дон экинлар ҳосилини ўриб-йиғиб бериш мажбуриятини олди. Шу кунларда моҳир комбайнчи ўз ва'дасини шараф блан бажариш учун... астойдил ишламоқда».

деб ёзди ва райондаги ҳамма комбайнчиларни ўртоқ Оллобоевдан намуна олишга ва район бўйича комбайнчиларнинг социалистик мусобақасини бошлаб юборишга чақирди.

Бу—яхши ташаббус, албатта. Аммо редакция эртасигаёқ бу илғор комбайнчининг ватанпарварлик ташаббусини эсидан чиқариб қўйди. Газетанинг кейинги сонларида бу тўғрида лом-мим дейилмади. Фақат орадан бир ой ўттач. газета 15 июль сонида яна:

«1-нчи МТС комбайнчиси ўртоқ Неверов мавсумда 1000 гектар майдондаги ғаллани ўриб бериш мажбуриятини олди».

деб ёзди. Броқ редакция бу гал ҳам комбайнчилар томонидан олинган мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги тўғрисида ёзишни лозим топмади. Газетанинг навбатдаги сонларида ғалла ўрим-йиғимига доир ижобий ва танқидий бирмунча хабар босилиб чиқди. Бу хабарларида ҳам комбайнчилар тилга олинмади. Район партия комитети ва меҳнаткашлар депутатлари район Совети ижроия комитетининг кўпгина қарорларида комбайнлардан унумли фойдаланилмаётганлиги та'кидланиб ўтилди. Шундан кейин ҳам район газетаси комбайнчиларнинг иши тўғрисида бирон марта ижобий ва танқидий хабар босмади.

Ғалла ўрим-йиғимида қишлоқ хўжалик машиналаридан, шу жумладан комбайнлардан унумли фойдаланиш тўғрисида газета саҳифаларида доим хабарлар босиш, илғор комбайнчиларнинг ватанпарварлик ҳаракатларини кенг пропаганда қилиш керак. Броқ газета редакцияси иккитагина қуруқ ва'дабозлик блан ёзилган хабарларни э'лон қилиб ўз вазифасини ўтаган ҳисоблади.

Яхши ташаббус

Ўзбекистон К(б)П Норин район комитети ва меҳнаткашлар депутатлари район Советининг органи «Пахтачи» газетаси яхши ташаббус бошлади. Газетанинг ҳар сонида илғор колхозларнинг иш тажрибаларини оммалаштиришга қаратилган хабар ва мақолалар босилмоқда, буларда колхоз раислари, бригада ва звено бошлиқлари, юзцентнерчилар ўз тажрибаларини сўзлаб бермоқдалар. Табиий, бундай хабар ва мақолалар район колхозлари а'золарини мўл ҳосил учун бошланган социалистик мусобақани тобора кенгайтиришга руҳлантирмоқда.

Илгари районда камҳосилли ҳисобланган «Гулистон» ва «Усмонобод» колхозларининг а'золари бирлашиб, ҳар иккала колхоз Сталин номли йирик колхозга айланди. Бу колхознинг пахта майдони ҳозир 375 гектарга етди.

«Колхозда ишчи кучлари кўпайди,—деб ёзади газета,—колхозлар, бирлашгандан кейин фақат ма'мурий идора ходимларидан 30 киши дала ишларига жалб қилинди. Ҳозир пахта далаларида 300 киши ишламоқда. Буларнинг кўпчилиги кунлик нормани бир ярим-икки мартадан ошириб бажармоқда».

Сталинчилар бу йил мўл ҳосил олиш, ҳар гектар ердан давлатга камида 25 центнердан пахта топшириш ва райондаги илғор колхозлар қаторига ўтиш учун астойдил курашмоқдалар.

Районимизда

Шу рубрика остида кўпгина район газеталари ўз районларида содир бўлаётган янгиликларни ёзмоқдалар, чунончи, маданий-маиший, фан, техника, қурилиш ишлари, ободончилик ва бошқа жуда кўп темаларда ахборотлар босиб чиқармоқдалар. Бу тўғрида Ўзбекистон К(б)П Ойим район комитети ва меҳнаткашлар депутатлари район Советининг органи «Большевик колхозлари учун» газетасининг ташаббуси диққатга сазовордир.

Газета редакцияси район меҳнаткашларини район колхозларидаги ҳамма янги воқиа ва ҳодисалар блан доим таништириб туради. Фақат 10 август сонида сиёсий-илмий ишлар, китоб дўкони, маданий чойхона, кўркам боғ, оҳак пиширадиган ҳумдон, механизация кадрлари, колхозларда кўчма кино, кўчма библиотека ва бошқалар ҳақида қисқа-қисқа хабарлар босилган.

Бундай рубрикалар ҳамма район газеталарида бўлиши керак. Район меҳнаткашларини кундалик янгиликлар блан таништириб туриш ҳарбир район газетасининг муҳим вазифасидир.

Босилмаган хабарлар изидан

Тошкент область, Қорасув район, Қўйлиқ қишлоқ советидаги Вильямс номли колхознинг бухгалтери Раҳматуллин ва омбор мудири Ма'рупов жамоат мулкини турли қалбаки ҳужжатлар блан талон-торож қилиб келаётганликлари ҳақида редакциямизга бир хабар келган эди.

Қорасув район ижроия комитети бу хабар юзасидан текшириш ўтказиб, унда кўрсатилган фактларни тўғри деб топди.

Вильямс номли колхоз а'золари умумий мажлисининг қарори блан бухгалтер Раҳматуллин ва омбор мудири Ма'руповлар ўз вазифаларидан четлаштирилди. Талон-торож қилинган жамоат маблағлари улардан ундирилиб, колхозга топширилди.

☆

Фарғона область, Горский район, Қизилқиёқ қишлоқ советидаги «Йўлдошобод» ва «8 Март» колхозларининг раҳбарлари ўз вазифаларига мас'улиятсизлик блан қараб келаётганликлари натижасида бу колхозларда қанд лавлаги ва ғўза қатор ораларида ишлаш кечиктирилаётганлиги ҳақида редакциямизга бир хабар келган эди.

Меҳнаткашлар депутатлари Горский район Советининг ижроия комитети бу хабар юзасидан текшириш ўтказиб, унда кўрсатилган фактларни тўғри деб топди ва содир бўлган камчиликларни тугатиш учун амалий тадбирлар белгилади.

Текшириш натижалари район партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилиниб, қанд лавлаги ва ғўза парваришига юзаки раҳбарлик қилиб келган «Йўлдошобод» колхозининг раиси Маматқулов ВКП(б) а'золигидан ўчирилди, «8 Март» колхозининг раиси Тожиевга қаттиқ виговор берилди.

☆

Редакциямизга келган бир хабарда Наманган область, Норин район, Думор қишлоқ совети ҳузуридаги кутубхона мудири Ҳамидуллина ўз вазифасига мас'улиятсизлик блан қараб, кутубхонани бирнеча кунлаб очмай, ўзининг шахсий ишлари блан шуғулланиб юрганлиги ва кутубхонадаги ҳархил адабий-сиёсий, оммабоп китоблар бурчак-бурчакларда чанг босиб, йиртилиб ётганлиги кўрсатилган эди.

Норин район ижроия комитети бу хабар юзасидан текшириш ўтказиб, унда кўрсатилган фактларни тўғри деб топди.

Ўз вазифасига мас'улиятсизлик блан қараб келган кутубхона мудири Ҳамидуллинага қаттиқ виговор берилди.

Думор қишлоқ советининг раиси Муллабоев кутубхона ишига яхши аҳамият бермаганлиги учун огоҳлантирилди, шунингдек кутубхона ишини яхшилаш юзасидан тегишли тадбирлар белгиланди.

ҚАҲРАМОН ЛАВЛАГИКОР

Эргаш, ғолиблар қаторида, Совет Армияси сафидан қайтганда биргина Оқтош қишлоғида эмас, бутун районда юз берган ўзгаришларни кўриб ҳайратда қолди. У армияга кетганда район маркази кўримсизгина эди. Эндичи, худди шаҳар тусини олган. Қанд заводининг ҳашаматли корпуси, ҳашаматли бинолар, уй-жойлар қад кўтарган, янгидан кўчалар пайдо бўлган. Темирйўл станциясидан тортиб Эргаш яшаган қишлоққа борадиган йўл электр нури блан чароғон. Пайкалларда ҳам янги экин экиб, ундан мўл-мўл ҳосил олаяптилар.

— Сен кетгандан бери янги экин — лавлаги экишга ўтдик, — деди колхоз раиси Худойберди Худойқулов, — шу ерда бўлсанг, бу экин устида ишлашнинг қанчалик мураккаблигини кўрасан.

— Мен ҳеч қаерга бормоқчи эмасман. Ўсиб, улғайган колхозимда ишлайман, албатта, — деди Эргаш.

Ўқиган, ҳарқандай иш қўлидан келадиган фронтчи Эргашни кетман кўтариб ишлармикин, деб ўйлаган эди раис.

Эргашнинг бу жавоби Худойқуловни беҳад қувонтирди.

Эргаш раис блан гапни бир ерга қўйиб, янгидан тузиладиган ёшлар звеносига бошчилик қилишга қарор берди. Звенога Саодат Холматова, Хадича Норбоева, Матур Эргашева, Улман Худойқулова каби колхознинг забардаст қизжувонлари кирдилар. Биринчи йилнинг ҳосилини вояга еткизгунча, я'ни бу янги экиннинг «фе'л-атворини» ўрганиб олгунча Эргаш тажрибакорлар, агрономлар маслаҳати блан иш кўрди, уларни звено ерларига бошлаб чиқиб, «лавлагикорлик мактаби»ни ўтди.

Мўлжалланган миқдордан анча ошириб ҳосил олингандан сўнг Эргаш ва унинг звеносидаги азаматлар келгуси йилда колхоздагина эмас, балки район бўйича энг юқори ҳосил етиштириш учун ғайрат камарини боғлаб ишга тушдилар.

Бу —1947 йилнинг кеч кузида эди.

Ерлар трактор блан чуқур ҳайдалгач, маҳаллий ўғитлар чиқариб тўкилди. Эрта баҳоргача ер ҳамирдек кўпчиди. Эргаш ўзининг бу аҳдига, худди ҳужумга тайёрланаётган командир каби зўр э'тибор берди, ҳарбир нуқсонни ўз жойида, ўз вақтида бартараф қилди.

Кунларнинг бирида бригада шийпонида бўлган умумий йиғилишда Эргаш колхознинг юқори ҳосилли звено бошлиқларидан Холмўмин Саноевни социалистик мусобақага чақирди. Гарчи Саноев Эргашнинг мактабдоши, қалин дўсти бўлса-да, лавлагикорликда унга тенг келадиган звено бошлиғи колхозда йўқ эди. Саноев 1948 йилнинг кузида ҳар гектардан 550 центнердан ҳосил беришни шарт қилиб қўйган эди. Эргаш бунга кўнмади: «550 эмас, 650 центнердан берамиз!».

— Ўйлаб кўр, Эргаш, кейинчалик пушаймон бўлма, — деди Саноев, — лавлаги анчагина инжиқ экан, кўп меҳнат талаб этади, 650 центнердан ҳосилни районда ман-ман деганлар ҳам зўрға олишади.

— Гап, битта. Йигит сўзидан, арслон изидан қайтмайди. Роса меҳр қўйиб, астойдил ишласак, 650 эмас, 700—800 центнердан ҳосил олиш мумкин.

Эргашнинг жавоби шу бўлди.

Эргаш ўз сўзида турди. Ҳалол меҳнат қилиш, мақсадга эришиш йўлидаги жонбозлик, фидокорона кураш ўз самарасини берди: Эргаш мусобақада ғолиб чиқиб, 1948 йилнинг кузидаёқ ҳар гектардан 823 центнердан ҳосил олиб, бутун Норпой районида юқори ҳосил устаси деб ном чиқарди. Холмўмин Саноев звеноси эса ҳосилни 610 центнерга етказди.

Эргаш ва унинг звеносидаги барча а'золар ҳукуматимиз томонидан медаллар блан мукофотландилар. Бу мукофот Эргашни ҳам, унинг меҳнат фронтидаги жанговар шерикларини ҳам янги муваффақиятларга руҳлантирди. Улар аввалгидан ҳам яна зўр ғайрат блан унумлироқ ишладилар, Зафарли меҳнатнинг ажойиб намуналарини кўрсатдилар. ҳосилни тобига келтириб, ўтган 1949 йилда звенодаги экин майдонининг ҳар гектаридан 832 центнердан ҳосил олишга эришдилар.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ яқинда Самарқанд область, Норпой районидаги илғор лавлагикорлардан 4 кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Норпой районидан чиққан тўнғич қаҳрамонлар орасида жангда ҳам, меҳнатда ҳам фидокорликни, жўшқин ғайратни намойиш қилган йигит — Оқтош қишлоқ советидаги Дзержинский номли колхознинг илғор звено бошлиғи коммунист Эргаш Холматов ҳам бор.

Мажид АШУРОВ.

Румин халқининг миллий байрами

23 август — Румония тарихида тарихий кундир. Бу кун румин халқининг ҳаётида янги даврни, халқ демократияси даврини, социализм асосларини қуриш даврини очди.

Бундан олти йил муқаддам, Совет Армияси Ясса-Кишинёв томонида гитлерчи қўшинларни тор-мор келтириб, Румония территориясига ўтгандан кейин, коммунистлар партияси раҳбарлик қилаётган румин халқи гитлерчилар малайи Антонискунинг фашист усул идорасини ағдариб ташлади. Совет Армияси томонидан озод қилинган румин халқи Румониянинг чет эл империалистларига қарамлигини тугатди ва Совет Иттифоқи бошлиқ тинчлик, демократия ва социализм лагерига узил-кесил қўшилди.

Румония ишчи партияси Марказий комитетининг бош секретари Георгиу-Деж Совет Армиясининг буюк ҳалоскорлик хизматининг аҳамиятини уқдириб, бундай деб ёзган эди: «Румонияга, шунингдек Шарқий ва Шарқи-Жанубий Европа мамлакатларига бошқа бирон мамлакат армияси эмас, балки социалистик давлат армияси кирганлиги Европанинг бу қисмида тарихий тараққиётни белгилади. Озод қилинган халқлар биринчи марта чинакам мустақиллик ва миллий суверенитет олдилар».

Румония озод қилингандан буён ўтган олти йил бу мамлакатнинг ҳаётида чуқур революцион ўзгаришлар йиллари бўлди. Ер ислоҳоти помешчиклар синфини тугатди. Саноат, банклар, транспорт давлат ихтиёрига олинганлиги натижасида буржуазия халқ хўжалигидаги мавқи'ларидан маҳрум бўлди. Бу йиллар Румония халқ республикасининг саноати, қишлоқ хўжалиги ва маданияти мислсиз ривожланган йиллар бўлди. Шу блан бирга бу йиллар эксплоататор синфларнинг қолдиқларига қарши қаттиқ синфий кураш йиллари, халқ демократияси тузуми мустаҳкамланаборган сари кескинлашаётган қаттиқ синфий кураш йиллари бўлди.

Румония саноатининг муҳим тармоқларида маҳсулот ишлаб чиқариш 1948 йилдаёқ урушдан илгариги 1938 йилги даражадан ўзиб кетди. 1949 йилда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 40 процент кўпайтирилиши кўзда тутилган эди. Бу топшириқ ошириб бажарилди. Шу йилнинг биринчи квартали плани умум саноат бўйича 104,6 процент бажарилди, иккинчи квартал плани ҳам ошириб адо этилди. 1949 йилнинг иккинчи кварталига нисбатан энг муҳим саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди: электр қуввати ишлаб чиқариш 112,4 процент, кўмир чиқариш 108,3 процент, темир рудаси—128,3 процент, нефть—111,1 процент, пўлат — 122,6 процент, чўян—131,4 процент, двигательлар — 161,7 процент, тракторлар — 225,8 процент, электр моторлар — 228,1 процент, металлдан ишланган кенг исте'мол моллари — 134,7 процент, цемент ишлаб чиқариш 117,4 процент ва ҳоказо. Енгил ва озиқ-овқат саноатида маҳсулот ишлаб чиқариш анча ортди.

Румонияда эски корхоналарни қайтадан ускуналаш ва қайта қуриш блан бирга янги фабрика ва заводлар қурилмоқда. Кейинги йилларда мамлакатда илгари ҳечқачон ишланмаган саноат молларини кўплаб ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Ҳозирги вақтда Румониядаги заводларда нефть ускуналари, мураккаб станоклар, шарикоподшипниклар, паровозлар, электр моторлар, тракторлар, комбайнлар, молотилкалар ва бошқа мураккаб қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқарилмоқда. Бешйиллик план халқ хўжалигига, даставвал, оғир саноатга жуда кўп маблағ сарфлашни кўзда тутади. Бу планни тузиш асосан тамом бўлди. Румин халқи 1951 йилда бешйиллик планни бажаришга киришади. Саноати тараққий этмаган қишлоқ хўжалик мамлакати бўлган Румония саноатлашган-аграр мамлакатга айланмоқда.

Совет Иттифоқи ёш Румония демократик давлатига ҳартарафлама ёрдам бериб келди ва ёрдам бермоқда. Румония блан Совет Иттифоқи ўртасида тузилган иқтисодий битимлар Румония экономикасининг тез ривожланишига ёрдам бермоқда. Аралаш Румония-Совет жамиятларининг тузилиши Румония саноатини ривожлантиришда катта аҳамиятга эга бўлди.

Социализм қуришга киришган бошқа халқ демократик мамлакатларидек, Румония учун ҳам Совет Иттифоқи шаҳар ва қишлоқда социалистик қурилиш тажрибаси манбаи бўлиб хизмат қилади. Кўп станокда ишловчи тўқучиларнинг, бешюзчи машинистларнинг, металлни жадал қирқиш мастерларининг ва бошқа совет стахановчиларининг тажрибасидан Румониянинг илғор ишчилари кенг фойдаланмоқдалар.

Румония саноатида социалистик сектор асосий рольни ўйнайди, қишлоқ хўжалигида эса ҳали деҳқончиликни юксалтиришга тўсқинлик қилучи майда товар ишлаб чиқариши кўпчиликни ташкил қилади. Аммо қишлоқ хўжалигида ҳам муҳим силжишлар бўлди: давлат хўжаликлари, машина-трактор станциялари, деҳқонларнинг коллектив хўжаликлари вужудга келди. Румонияда биринчи коллектив хўжаликлар тузилганига бир йилдан сал кўп вақт ўтди. Ҳозирги вақтда 850 га яқин коллектив хўжалик бор. Бу хўжаликлар бирнеча ўн минглаб деҳқон хўжаликларини бирлаштирадилар.

Румония ишчи партияси қишлоқдаги сиёсатида камбағалларга суяниш, ўртаҳоллар блан иттифоқни мустаҳкамлаш ва қулоқларга қарши курашни изчиллик блан давом эттириш принципига амал қилиб, деҳқонларнинг коллектив хўжаликларига ҳартарафлама ёрдам бермоқда. Коллектив хўжаликлар сони тобора ортмоқда. Биринчи коллектив хўжаликлар Румония деҳқонларига йирик деҳқончиликнинг устунлигини яққол кўрсатдилар. Бу эса коллектив хўжаликларнинг кўпайишига ёрдам берди. Бу йил коллектив хўжаликлар якка деҳқонларга қараганда анча кўп ҳосил олдилар. Масалан, Арад уездининг Синтана қишлоғидаги «Янги ҳаёт» коллектив хўжалиги ҳарбир гектардан 30 центнердан, Долж уездининг Галич Маре қишлоғидаги «Озод меҳнат» коллектив хўжалиги ҳарбир гектардан 25 центнергача буғдой ҳосили олди ва ҳоказо.

Румония халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари юксалиб бориши меҳнаткашларнинг моддий аҳволини яхшилашга ёрдам бермоқда. Ўтган йил давомида ишчиларнинг иш ҳақи ўрта ҳисобда 30 процент ортди. Озиқ-овқат ва саноат моллари нархи тобора камаймоқда. Исте'молнинг ортиб бориши ҳам меҳнаткашларнинг турмуши яхшиланаётганлигини яққол кўрсатади. Масалан, шу йилнинг иккинчи кварталида аҳолига газлама ва пойафзал сотиш шаҳарларда ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 160 процент ва қишлоқларда 182 процентни, озиқ-овқат моллари сотиш эса—шаҳарларда 133 процентни ва қишлоқларда 202 процентни ташкил қилди ва ҳоказо.

Ўтган давр ичида маданият тез ривожланди. Румония Совет Армияси томонидан озод қилинган пайтгача мамлакатда 3,2 миллион саводсиз бор эди. Ҳозирги вақтда 1 миллион 600 минг киши саводсизлигини тугатди, 617 минг киши катталар учун очилган курс ва мактабларда ўқимоқда.

Ўрта мактабларда ўқучилар сони 1944 йилдаги 1 миллион 500 мингдан 2 миллион 228 минг кишига етди, олий ўқув юртларидаги студентлар сони 20.700 дан 48.600 кишига етди. Театрлар сони икки баравар кўпайди. Румония қишлоқларида клублар, кутубхоналар, радио, кинолар пайдо бўлди.

Социалистик совет маданияти халқ-демократик Румониянинг маданиятига катта та'сир кўрсатаётганлигини қайд қилиб ўтиши зарур. Румония тамошабинлари совет кинофильмларини ғоят қизиқиб тамоша қилмоқдалар. Шу йилги мавсумда Румония театрларининг репертуарига совет драматургларининг 44 пьесаси киритилган. 6 йил ичида Румонияда 23 миллион нусхадан ортиқ ссвет китоби тарқатилди.

Румониянинг демократик тузуми мамлакат ичкарисидаги реакцияга қарши ва унинг чет эллардаги илҳомчиларига қарши кураш шароитида мустаҳкамланмоқда.

Халқ душманлари устидан бўлган судлар шуни кўрсатдики, америка-инглиз империалистлари Румониядаги қўпорувчилик ишларида эксплоататор синфларнинг қолган-қутганларига суянмоқчи бўладилар. Бу жиноий планларда инглиз-америка империалистларининг агентураси сифатида томомила фош қилинган титочилар тўдаси алоҳида роль ўйнайди.

Румин халқи ўзининг миллий байрамини сиёсий ва меҳнат соҳасидаги ғайрати ғоят ошган бир вазиятда кутиб олмоқда. Ишчи партияси ва халқ ҳукумати атрофига жипслашган Румония меҳнаткашлари социализм қуриш йўлидан дадиллик блан олға боришга қаттиқ бел боғлаганлар.

Румония халқ республикасида 10 миллиондан ортиқ киши Стокгольм Мурожаатига қўл қўйиб, шу блан тинчликни мустаҳкамлашни ва ижодий меҳнат блан шуғулланишни истаганлигини изҳор қилди.

Совет кишилари бутун дун'ёдаги тараққийпарвар жамоатчилик блан бирга румин халқини унинг миллий байрами кунида қизғин табриклайдилар.

С. ИВАНОВ.

Қуриядаги воқиалар

ҚУРИЯ ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ АРМИЯСИ БОШ ҚЎМОНДОНЛИГИНИНГ АХБОРОТЛАРИ

ПХЕНЬЯН, 21 август. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг Бош қўмондонлиги 21 август эрталаб қуйидаги ахборотни э'лон қилди: Халқ армиясининг қисмлари ҳамма фронтларда қаттиқ қаршилик кўрсатаётган душманга қарши шиддатли жанглар олиб бордилар.

Авиация, танк ва артиллериядан кучли мадад олиб турган америка қўшинлари ва лисинманчи қўшинлар ўзлари бераётган ғоят катта талафотларнинг ўрнини қоплашга уриниб қаттиқ қаршилик кўрсатаётирлар. Халқ армиясининг қисмлари душманнинг қарши ҳужумга ўтиш йўлидаги уринишини қайтардилар ва унга янги зарбалар бермоқдалар.

Жанубий қирғоқда Халқ армиясининг ҳужум қилаётган қисмлари қаттиқ қаршилик кўрсатаётган 25-нчи америка дивизиясига ва денгиз пиёда аскарлари отрядларига талафот етказмоқдалар ва чекинаётган душман қисмларини қувиб бориб, илгарига қараб силжишни давом эттирмоқдалар.

Халқ армиясининг қуруқликдаги қўшинлари 20 августда оғир пулемётлардан ўт очиб, Американинг икки қирувчи аэропланини уриб туширдилар. Бу аэропланлар Саривоня (Сяриин) районига ҳужум қилган эди.

ПХЕНЬЯН, 21 август. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армияси Бош қўмондонлигининг 21 август кечқурун э'лон қилган ахборотида айтилишича, Халқ армиясининг қисмлари ҳамма фронтларда қаттиқ қаршилик кўрсатаётган америка қўшинлари ва лисинманчи қўшинларга қарши шиддатли жангларни давом эттирганлар.

Америка қўшинлари ва лисинманчи қўшинлар бутун кучларини сафарбар этиб, авиация, танк ва артиллериядан мадад олиб, ҳамма ерда қаттиқ қарши ҳужум қилаётирлар. Халқ армиясининг қисмлари узлуксиз зарбалар бериб, душманга талафот етказмоқдалар.

Америка авиацияси фронтда мағлубиятга учраётган америка қўшинларини ҳимоя қилишга интилиб, Қурия шаҳар ва қишлоқларини яна ҳам шафқатсизлик блан зўр бериб бомбардимон қилмоқда. Америка аэропланлари 20 августда Хэчжу (Кайсю), Вонсан (Гензан) Пхеньянга ва жанубий Пхеньян вилоятининг қишлоқ районларига ҳужум қилиб, бу жойларни ваҳшиёна бомбардимон қилдилар.

Шу ваҳшиёна бомбардимонлар натижасида шаҳарлардаги уйлар ва қишлоқларда деҳқонларнинг ҳовли-жойлари вайрон бўлди.

ҚУРИЯДАГИ УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА АМЕРИКА ВА АНГЛИЯ ХАБАРЛАРИ

НЬЮ-ИОРК, 21 август. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлигининг Токиодаги мухбири хабар беради: Қурия Халқ армияси америка қўшинлари ва лисинманчи қўшинлар позициясининг ўнг томонида Тэгу (Тайкю)дан 15 миля шимолда янги атака бошлади ва олға қараб бироз силжиди. Хабарларга қараганда, шимолий фронтнинг марказий участкасида Куктон тоғлари яқинида, Чхан Ен (Сионей) ва Хеньпхун (Гемпу) районида америка қўшинлари қарши атака қилганлар.

ЛОНДОН, 21 август. (ТАСС). Рейтер агентлигининг Қуриядаги генерал Макартур штабида бўлган мухбири хабар беради: бугун Шимолий Қурия қўшинлари Қуриядаги америка қўшинларини та'минловчи асосий порт Пусан (Фузан)ни ҳимоя қилиб турган америка қўшинларининг мудофаа линиясига қарши қўққисдан яна атака қилдилар.

20 августда Шимолий Қурия қўшинлари Масань (Масан)дан 10 миля масофадаги Хаман (Ню-Масан)нинг ғарбида яна ҳужум бошладилар. Чиньчжу (Синсю) районида соқчилар тўхтовсиз ҳаракат қилиб турибдилар. Бу ерда уч кундан буён жанглар бормоқда.

Шарқий қирғоқда америка қўшинлари ва лисинманчи қўшинлар Пхохан (Хокодо) порти районида атака қилаётирлар.

ЛОНДОН, 21 август. (ТАСС). Рейтер агентлигининг Қурияда Макартур дала штабидаги мухбири берган хабарга қараганда, 21 августда Шимолий Қурия қўшинлари Тэгу (Тайкю)нинг шимол ва жанубида икки ерда Нактонган (Ракуто-Ко) дар'ёсидан ўтиб, яна икки жойда мустаҳкам жойлашиб олдилар.

НЬЮ-ИОРК, 21 август. (ТАСС). Қуриядан берилган хабарларга қараганда, Халқ армиясининг қўшинлари қат'ий ҳужум қилмоқдалар. Америкалиларнинг айтишича, бу ҳужумлар қисмангина қайтарилмоқда.

Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбирининг жанубий фронтдан берган хабарига қараганда, америкалилар тоғларда Хаман (Ню-Масан)дан икки миля жанубда муҳим позицияларни қўлдан бой берганлар.

ҚУРИЯ ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИНИНГ ТРЮГВЕ ЛИГА ТЕЛЕГРАММАСИ

ПХЕНЬЯН, 21 август. (ТАСС). Пхеньян радиоси қуйидаги хабарни эшиттирди: Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Трюгве Ли Қурия халқ-демократик республикасининг ташқи ишлар министри Пак Хен Енга телеграмма юбориб, Америка Қўшма Штатларининг ҳарбий министрлиги Қурияга тегишли белгилари бўлган учта санитария кемаси жўнатганлигини билдирган эди.

Қурия халқ-демократик республикасининг ташқи ишлар министри Пак Хен Ен шу муносабат блан юқорида айтилган телеграммани олганлигини тасдиқлиб, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Трюгве Лига жавоб телеграммаси юборди. Бу телеграммада Қурия халқ-демократик республикаси ҳукумати Америка аэропланларининг Қуриядаги касалхоналарни, санитария поездларини, санитария автомобильлари ва бошқа санитария муассасаларини кўп марта бомбардимон қилаётганлари ва йўқ этаётганликларига қарши норозилик билдиради ва буларнинг ҳаммаси ярадорлар ҳақида Жанвада тузилган битимни қўпол суратда бузишдир деб кўрсатади. Қурия халқ-демократик республикаси ҳукумати урушучи иккинчи томонга шуни ма'лум қилишни илтимос этадики, Жанва битимига мувофиқ, Қурия халқ-демократик республикасининг барча кўчма ва доимий санитария установкаларида Қизил Крест белгиси бор.

Безориларга совет спортида ўрин йўқ

21 августда Тошкент «Спартак» стадионида СССР биринчилиги учун Петрозаводск «Локомотив» ва Тошкент Офицерлар Уйи футбол командалари ўртасида навбатдаги ўйин бўлди. Бу ўйинда тошкентлилар 4:0 ҳисоби блан ғалаба қозондилар.

Командаларнинг учрашуви анча қизғин ўтганига қарамай, айрим ўйинчилар совет спортчисига хос бўлмаган ҳаракатлар блан шуғулландилар. Шунинг натижасида ўйиннинг биринчи бўлимида судья Донской Петрозаводск командасининг безориларча ўйнаган ўйинчиси Котляровни майдондан ҳайдаб чиқаришга мажбур бўлди. Лекин бу блан аҳвол ўзгармади. Айрим ўйинчилар безорилик қилишда давом этдилар. Судья ўйин қоидасини бузган кишиларга нисбатан қат'ий чора кўриш ўрнига, уларни огоҳлантириш, насиҳат бериш блан чегараланди.

Ўйиннинг иккинчи бўлимида ҳам бу аҳвол давом этди. Тошкентли Худуриди безорилик қилганлиги учун майдондан чиқариб юборилди. Шунингдек Петрозаводск командасининг ўйинчилари Лобанов ва Васильевлар ҳам судьяга луқма ташлаб, хатти-ҳаракатлар қилдилар.

Бу аҳвол командаларда сиёсий тарбиявий ишларнинг ёмон қўйилганлигини ва команда раҳбарлари айрим безориларга қарши қат'ий кураш олиб бормаётганликларини кўрсатади. Тошкент командасининг капитани Кравченко ва Тренер Чумак, «Локомотив» командасининг капитани Качеровский ва тренери Пальский ёмон раҳбарлик қилмоқдалар. Ҳатто «Локомотив» командасининг тренери Пальский ўйин орасида ўртага тушиб, безорилик қилган ўйинчиларни ҳимоя қилишга уринди.

Бу ўйин командаларнинг ўйинчилари орасида тарбиявий ишларни кучайтириш зарурлигини кўрсатади. Безориларга совет спортида ўрин йўқ!

Тошкент «Локомотив» командаси биринчиликни олди

Ўзбекистон касаба союзлари Советининг кубоги учун ўтказилган мусобақалар тугади. Бу мусобақада жуда кўп футбол командаси қатнашди. Тошкент «Локомотив» ва завод командалари финалга чиқдилар. Бу командалар ўртасидаги ўйин 4:2 ҳисоби блан «Локомотив» командаси фойдасига тугади.

Бу команда кўчма мукофот блан тақдирланди.

Мас'ул муҳаррир ўринбосари
Б. РАҲМОНОВ.

Совет ёшлари Антифашист комитети Президиумининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Советига мурожаати

Совет ёшлари Антифашист комитетининг Президиуми Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Советига қуйидаги телеграмма блан мурожаат қилди:

«НЬЮ-ИОРК, ЛЕЙК-САКСЕСС
Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Советига.

Совет ёшлари Антифашист комитетининг Президиуми Қурия халқининг озодлик ва мустақилликка эришиш йўлидаги интилишини қурол кучи блан бостиришга ва қурия халқига халққа қарши, реакцион тартибни мажбуран қабул қилдиришга уринаётган америка империалистларининг ҳаракатларини совет йигит ва қизлари номидан қаттиқ қоралайди.

Қурияда юз бераётган воқиалар тўғрисидаги ҳақиқатни ҳечқандай ёлғонлар ва бўҳтонлар блан халқдан яшириб бўлмайди.

Совет ёшлари Қуриядаги уруш ҳаракатлари Америка Қўшма Штатлари томонидан чинакам тайёрланганлигини ва Ли Син Ман бошлиқ қўғирчоқ ҳукумат томонидан бошлаб юборилганлигини биладилар. Америка Қўшма Штатлари ҳукумати Қурияга ўз қўшинларини юбориб, унинг ички ишларига аралашди ва бу блан очиқдан-очиқ агрессия қилди.

Америка қўшинлари Қуриянинг тинч шаҳар ав қишлоқларини ваҳшиёна бомбардимон қилмоқдалар ва ўққа тутмоқдалар. Бунинг натижасида мингларча бегуноҳ болалар ва қариялар, мингларча қуриялн йигит ва қизлар ҳалок бўлмоқда. Бу бомбардимонлар ва ўққа тутишлар тинчлик, озодлик ва халқлар мустақиллигини қадрловчи барча кишиларни қаттиқ ғазаблантирмоқда.

Америка Қўшма Штатлари ўзининг империалистик, босқинчилик мақсадларига эришиш учун ҳарбий саноатга ҳечқандай алоқаси бўлмаган корхоналар ва саноат марказларини ёппасига вайрон қилишдан ҳам тортинмаётир. Америка Қўшма Штатлари қурия халқини кулфат ва машаққатга дучор қилмоқчи, унинг агрессорга қаршилик кўрсатиш йўлидаги иродасини синдирмоқчи бўлади.

Бутун дун'ё демократик ёшлари сингари совет ёшлари ҳам, мустақил ва озод яшашга бўлган ўз ҳуқуқини қаҳрамонона ҳимоя қилаётган қурия халқига хайрихоҳдир.

Совет ёшлари Совет Ҳукуматининг Қурия масаласини тинч йўл блан ҳал қилишга қаратилган сиёсатини якдиллик блан қувватламоқда ва ма'қулламоқда. Совет ёшлари камол ишонч билдириб айтадиларки, қурия халқининг тақдирини қуриялиларнинг ўзлари ҳал этишлари керак.

Совет ёшлари Антифашист комитетининг Президиуми Совет Иттифоқидаги миллион-миллион йигит ва қизларнинг ирадасини ифода қилиб, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Советига мурожаат қилади ва ундан Қуриядаги урушни тўхтатиш ва Қуриядан ажнабий қўшинларни олиб кетиш учун дарҳол та'сирли чоралар кўришни талаб этади.

Биз ишонч билдириб айтамизки, Хавфсизлик Советининг бундай қарори қурия халқининг ва барча сулҳпарвар халқларнинг манфаатларига тамомила мувофиқ бўлади ҳамда бутун дун'ёда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади.

Совет ёшлари Антифашист комитетининг Президиуми: В. И. КОЧЕМАСОВ, М. М. ПЕСЛЯК, Ю. М. БРУСНИЧКИН, С. К. РОМАНОВСКИЙ, В. В. ИВАНОВА».

Хавфсизлик Советининг ёпиқ мажлиси

НЬЮ-ИОРК, 21 август. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг секретариати Хавфсизлик Совети а'золарининг 21 август тушдан кейин бўлган ёпиқ мажлиси тўғрисида Хавфсизлик Совети раиси Я. А. Маликнинг қуйидаги ахборотини э'лон қилди:

«21 августда Хавфсизлик Советининг а'золари Шимолий ва Жанубий Қурия вакилларини таклиф этиш масаласи юзасидан ғайри расмий равишда фикр олишдилар. Бу масала юзасидан ҳечқандай битимга келинмади».

Бельгия коммунистлар партияси Сиёсий Бюросининг баёноти

БРЮССЕЛЬ, 21 август. (ТАСС). Бельгия коммунистлар партиясининг Сиёсий Бюроси Жульен Ляонинг ёвузларча ўлдирилганлиги муносабати блан қуйидаги баёнотни э'лон қилди:

«Жиноятчилар ма'лум. Уларни илҳомлантирган кишилар социал-христиан партиясидаги неорексистлар сафидадир (рексистлар — тарқатиб юборилган фашистлар партиясидир. — **Редакция**). Бу кишилар кўп ойлар мобайнида ўз матбуотида ва пропагандасида террорга ва одам ўлдиришларга да'ват қилиб келган эдилар. Жиноятчилар социал-христиан партиясининг сиёсий арбоблари ўртасидадир. Уларнинг қўли Грас-Бевлерда ўлдирилган ишчиларнинг қони блан беланган (Грас-Бевлер—Льеж атрофидаги бир жой бўлиб, бу ерда полиция король Леопольднинг қайтиб келишига қарши норозилик билдириш мақсадида ўтказилган намойишда қатнашган ишчиларга қарата ўқ узган эди. — **Редакция**). Қотиллар — рексистлар партияси ва фламанд миллатчилари союзининг а'золаридир (бу союз ҳам собиқ фашистлар партияси. — **Редакция**). Бу кишилар бош кўтариб, террорга киришдилар, чунки улар ҳукмрон партия ва ҳукуматнинг ўзларининг ҳимоя қилишларини билар эдилар. Ҳукуматнинг кўпчилик овоз олишини ана шу кишилар та'мин этдилар».

«Сиёсий бюро шуни уқдириб ўтадики, қадрдон Ляомизнинг ўлдирилиши тинчлик йўлида курашаётган меҳнаткашлар ва демократлар учун фожиали огоҳлантиришдир. Бу — «тожи-тахт атрофида миллий бирлик» деб аталмиш иттифоқни узил-кесил фош қилади, иттифоқ ташаббускорларининг фикрича, бу иттифоқ социал тушкинлик ва урушга тайёрланиш сиёсатини амалга ошириши лозим. Сиёсий бюро та'кидлайдики, тескаричиларнинг манфаатларига мос келадиган «миллий бирлик» сиёсатига қарши ишчилар синфининг тинчлик, озодлик ва социал тараққиёт тарафдори бўлган барча кучлар блан ҳарқачонгидан кўра ҳам маҳкам жипслашган иттифоқини вужудга келтириш керак. Ёлғиз ана шу кучларгина фашизм йўлига муваффақият блан ғов солаолиши, меҳнаткашларнинг талабларини қондираолиши, тобора кўпроқ жиддий хавф остида қолаёттан тинчликни сақлаб қолаолиши мумкин».

Чжоу Энь-лайнинг Я. А. Маликка ва Трюгве Лига юборган телеграммаси

ПЕКИН, 21 август. (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради: Хитой халқ республикасининг ташқи ишлар министри Чжоу Энь-лай Хавфсизлик Советининг раиси Я. А. Маликка ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Трюгве Лига телеграмма юборди. Чжоу Энь-лай бу телеграммасида Қурия масаласида Хитойнинг тутган йўлини хабар қилади. Телеграммада бундай дейилади:

«Америка Қўшма Штатлари ғараз ният блан Қурияда низо' чиқариб, Қурияга денгиздаги, қуруқликдаги кучларини ва ҳарбий-ҳаво кучларини юборди, шундай қилиб, бу блан тўғридан-тўғри агрессия қилди, шунингдек ўзининг 7-нчи флоти блан Хитой халқ республикасининг территориясига — Тайванга бостириб кирди, бу блан урушни кенгайтиришга ва Осиёни ўзига бўйсундиришга уринди.

Бу ҳаракатлар Осиёда ва бутун дун'ёда тинчликни жиддий бузишдир. Бутун Осиёдаги ва бутун дун'ёдаги сулҳпарвар кишилар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти умумий тинчлик ва хавфсизликни сақлаш мас'улиятини ўз зиммасига олади ва самарали усулларини қўлланиб, Қурия масаласини дарҳол тинч йўл блан ҳал этади деб қат'тиқ ишонадилар.

Қурия Хитой блан қўшни мамлакатдир, шунинг учун хитой халқи Қурия масаласининг ҳал этилишидан манфаатдордир. Қурия масаласи тинчлик йўли блан ҳал этилиши мумкин ва лозим. Аммо Америка Қўшма Штатларининг Хавфсизлик Советида масаланинг ҳал этилишини кейинга чўзишни мақсад қилиб қўйган ва ишга халақит беришдан иборат хатти-ҳаракати Қуриядаги жанжалнинг тинч йўл блан оқилона ҳал қилинишига шу чоққача халақит бериб келмоқда, ҳолбуки бутун дун'ё Қуриядаги жанжалнинг тинч йўл блан оқилона ҳал этилишидан манфаатдордир.

Қурия масаласи тинч йўл блан ҳал этилмай келаётганлиги учун Қўшма Штатлар ҳукумати бутун мас'улиятни ўз зиммасига олиши керак.

Хитой халқ республикасининг Марказий халқ ҳукумати Қурия масаласини тинч йўл блан ҳал қилиш тўғрисида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Советининг 4 августдаги мажлисида Совет Иттифоқи ҳукумати номидан Малик томонидан киргизилган барчча таклифларни тамомила қувватлайди. Бу таклифлар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг руҳига ва Осиё ҳамда бутун дун'ё халқларининг орзу-тилакларига тамомила мувофиқдир.

Хитой халқ республикасининг Марказий халқ ҳукумати шундай бир қат'ий йўл тутадики, Хавфсизлик Советида Қурия масаласи муҳокама қилинган вақтда 475 миллион аҳолиси бўлган мамлакат—Хитой халқ республикасининг вакили иштирок этиши керак, шунингдек ўз фикрларини билдириш учун қурия халқининг вакиллари таклиф этилиши лозим; Қуриядаги уруш ҳаракатлари тўхтатилиши ва барча ажнабий қўшинлар Қуриядан олиб кетилиши керак. Акс ҳолда Қурия масаласини тинч йўл блан ҳал қилиб бўлмайди.

Хитой халқ республикасининг Марказий халқ ҳукумати Қуриядаги шаҳарлар ва тинч аҳолининг америка авиацияси томонидан ваҳшиёна бомбардимон қилинишига қарши қат'ий норозилик билдиради ва Қурия халқ демократик республикаси ташқи ишлар министри Пак ХЕН Еннинг адолатли норозилигини тамомила қувватлайди. Пак Хен Ен Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг хавфсизлик Советидан Қўшма Штатлар ҳаво кучларининг халқаро ҳуқуқ ва инсонпарварлик қоидаларини бузиб қилаётган ваҳшийликларига хотима бериш учун дарҳол чоралар кўришни талаб этган эди. Бу шундай бир бурчдирки, халқаро тинчлик ва хавфсизликни сақлаш мас'улиятини зиммасига олган Хавфсизлик Советининг биронта а'зоси ҳам бу бурчни ўташдан бўйинтовлай олмайди».

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (Пушкин номли парк) — 23 августда премьера **Ипак қиз** (Қиз жибек).

«ЁШ ГВАРДИЯ» — **Кўк қиличлар**, кеч соат 9 ва 11 да **Қадимги водевиль.**
«ХЕВА» — **Кўк қиличлар.**
«ИСКРА» (қишки) — 1-нчи залда кеч соат 9 ва 11 да **Ўн учлар.**
«КОМСОМОЛЕЦ» (қишки)—**Дубровский.**
«РОДИНА», «ВАТАН» қишки «ИСКРА», ёзги «ИСКРА», қишки «НАВОИЙ» (кундуз), ёзги «НАВОИЙ», «ЎЗБЕКИСТОН», «УДАРНИК», ёзги «ТЕЛЬМАН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ПУШКИН» кинотеатрларида — янги бадиий фильм **Махфий миссия.**

«УТИЛЬПРОМКОМБИНАТ» АРТЕЛИ ДЎКОНИДА
(Тошкент шаҳар, Маҳкама Чорсув кўчасида)
ҳамма кишиларга
нақд пулга ҳарқанча миқдорда
тутилган
ШИШАЛАР СОТИЛАДИ

Бу шишалар тоза ювилган бўлиб, ҳар донаси қуйидаги нархда сотилади:
Бутун шиша: 0,5 ва ундан катта — 2 сўм, 0,5 дан кичик — 1 сўм 50 тийин.
Бракли шиша (1-нчи категория): 0,5 ва ундан катта — 1 сўм, 0,5 дан кичик — 70 тийин.
Бракли шиша (2-нчи категория): 0,5 ва ундан катта — 60 тийин, 0,5 дан кичик — 40 тийин.
Шиша банка — 0,5 катталигида — 60 тийин.

СССР Кўмир саноати министрлигининг
Тошкент ТОҒ ТЕХНИКУМИ
ўрта мактабнинг 10 синфини битирган кишилардан махсус группаларга
ЎҚУЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТДИРАДИ

Техникумда: **кўмир конларини ишлаш, шахталар қурилиши, тоғ электромеханикаси бўлимлари бор.**
Махсус группаларда ўқиш муддати 2 йилу 6 ой.
Махсус группа ўқучилари: 360 сўмдан 435 сўмгача стипендия, кийим ва зарур бўлганда ётоқ блан та'минланадилар.
Тоғ техникумини битирган кишилар конларда бир йил ишлагандан кейин шахсий унвон оладилар, шунингдек кўмир саноати ходимлари учун ҳукумат томонидан 1947 йил 10 сентябрьда белгиланган медаль, орден ва бошқа имтиёзларни олиш ҳуқуқига эга бўладилар.
Адрес: **Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 198-нчи уй.** Телефон — 36-312, 36-319, 36-160, 36-161, қўшимча телефон — 66.

Бинокор инженерлар ва техниклар, ма'лумотли ва практик **десятниклар**
К Е Р А К
Адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 69-нчи уй, 4-нчи қават, Тошкент область қурилиш конторази. Телефон — 30-251, қўшимча телефон — 96.

„СОЮЗПОСИЛТОРГ“
Бутун Иттифоқ конторасининг Тошкент бўлими
ҲАММА ГРАЖДАНЛАРГА
САНОАТ МОЛЛАРИНИ
почта орқали
ПОСИЛКА ҚИЛИБ ЮБОРАДИ

Тошкент бўлимида:
1) қўл тикув машиналари, 2) «Урал-49» радиоласи, 6 лампали «Балтика» радиоприёмниклари ва бошқа хил радиоприёмниклар, 3) металл корпусли **будильниклар, девор соатлари** (ходиклар) ва ҳар хил маркали бошқа соатлар, 4) никельли **самоварлар, 5) керогазлар,** 6) эркак ва хотин-қизлар учун **Харьков велосипедлари, 7) велосипед ва мотоцикл резиналари, 8) икки трубали керосинкалар** ва бошқа саноат моллари бор.
Харидорлар молнинг ҳақини почта орқали тўлайдилар.
Молларнинг муфассал прескурантини олиш учун хатга 60 тийинлик почта маркаси қўшиб юбориш лозим.
Заказ ва пул юбориш учун адрес: Тошкент шаҳар, Островский кўчаси, 3-нчи уй, «Союзпосилторг».

«УЗБЕКСОВХОЗКАРАКУЛ»ГА
совхозларда ишлаш учун:
бош бухгалтерлар, бинокор инженерлар ва техниклар
К Е Р А К
Адрес: Тошкент шаҳар, Коммунистическая кўчаси, 7-нчи уй.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси № 8. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33468. Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими—31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими—32347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат — 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.

Р. 04684. «Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1142.